

TRINITI OTSIB TEGIJAT

Advokaadibüroo otsib vaidluste ja tehingute meeskonda kogemustega advokaate / juriste

Sinu peamine tööalane väljakutse on:

- anda õigusnõu, koostada dokumente, osaleda läbirääkimistel või esineda kohtus
- osaleda tehingu või vaidluse ettevalmistamisel ja läbiviimisel
- suhelda kliendiga esmapöördumisest kuni tagasiside küsimiseni

Oled suurepärase kandidaat, kui Sa oled:

- kogemustega tegija tehingunõustamises või kohtuvaidlustes
- õiguslase kõrgharidusega ja oma ala asjatundja
- oskusega nutikaid ja uudseid lahendusi selgelt sõnastada
- julge suhtleja ja Sul on ambitsioon areneda
- väga hea eesti ja inglise keele oskusega

Omalt poolt pakume Sulle:

- julgeid väljakutseid ja tööpanusele vastavat tasupaketti, millel pole lage
- ausaid ja hoolivaid töökaaslaseid
- töökeskkonda, kus advokaaditöö on midagi enam kui lihtsalt õigus

Asume:

City Plaza hoone 15. korrusel, Tartu mnt 2, Tallinn

Kuidas?

Põhjendatud sooviavaldus ja CV saada 20. veebruariks

Lisateave: juhtivpartnerilt Villu Otsmannilt, triniti@triniti.ee või telefonil 6 850 950

TRINITI on advokaadibüroo, mida teatakse klientide edu ning selge ja sooja suhtumise järgi. TRINITI pakub teenust kõigis majandusajades, tegutseb ülebaltiliselt ning ambitsioon on olla valitud aladel esimene.

Korralda oma sündmus Teaduskeskuses AHHA!

- Korralda AHHAAs unustamatu **sünnipäevapidu, firmaüritus** või **suurejooneline galasündmus!**
- AHHA keskuse suur konverentsisaal ja kaks väiksemat seminariruumi sobivad ideaalselt **konverentside** ja **seminaride** korraldamiseks.
- Telli toitlustus **kohvik-restoranist Newton**. Lõunabuffet, soodsad grupimenüüd ja catering

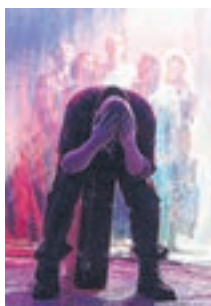
Broneeri oma sündmus siin:
www.ahhaa.ee/peod
või **telefonil 515 6766**
(E-R 9-17)

Teaduskeskus
AHHA

Sadama 1, 51004, Tartu
P-N 10-19, R-L 10-20

PUHKEPÄEV**Väike, aga tegus
Teoteater**

Kalamajas oma 25. aasta juubelit tähistav Teoteater alustab täna kevadhooaega. Tallinna väikseimas teatrimajas mängitakse aastaks lausa 120 etendust, kõrvuti on lavalaudadel nii professionaalid kui ka harrastajad. ▶10

KINNISVARA**Korteri üürihind
jõudis ülemise piirini**

Eluasemete üürihinnad on tiipus ning seetõttu võib lähiajal oodata teatavat hinnalangust – seda ajal, mil korterite soetamine väljaüürimise eesmärgil kogub investorite hulgas üha hoogu. ▶2-3

INVESTOR**Ehitussektori
piinad jätkuvad**

Nordeconi ja Merko värsked majandustulemused ei rõõmustanud suures plaanis kedagi. Investor Toomas Kivimägi Nordeconi pärast veel väga ei muretse, aga Merko aktsiat peab küll ülehinnatuks. ▶18-19

PÄEVA TEGIJA**Jaano Vink lahkub
Nordeconist**

Nordeconi juht **Jaano Vink** ei jätka ettevõtte juhina pärast lepingu lõppemist juulis. "Ühel hetkel tuleb olla aus enda ja oma meeskonna vastu ning anda teatepulk üle, et areng jätkuks. Olen alati arvanud, et juht peab vahetuma ajal, mil ettevõtte toimib hästi. Võib öelda, et see hetk on käes," ütles 15 aastat firmat juhtinud Vink. Eile teatas ettevõtte ka värsked majandustulemused, millele eksperdid andsid hinnanguid vahemikus hea kuni Harju keskmine.

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Reede, 10. veebruar 2017
nr 29 (5627) 3 eurot

EUR/USD
1,0665 ▼

USD/EUR
0,9376 ▲

EUR/SEK
9,4523 ▲

EUR/RUB
63,1825 ▲

NordPool
41,92 ▼

Euribor
-0,242 ▲

TEENETEMÄRK

Tunnustus ääremaale

President Kersti Kaljulaid jagab tänavu vabariigi sünnipäeva eel 113 aumärki. Teenetemärgi saavad kolm ettevõtjat, kes tegutsevad Eesti suurtest keskustest väljas. ▶4-5

▲ President külastas nüüd aumärgiga pärjatud Palmse Mehaanikakoja asutajat ja juhti Anti Puuseppa juba mullu oma esimesel ringreisil Virumaale. FOTO: EERO VABAMÄGI / POSTIMEES / SCANPIX

KINNISVARA

Korterite üürihinnad on jõudnud taluvuspiirile

Eluasemete üürihinnad on tipus ja seetõttu võib lähiajal oodata hinnalangust – seda ajal, mil korterite soetamine väljaüürimise eesmärgil kogub investorite hulgas üha hoogu, selgus Uus Maa pressikonverentsil.

INDREK MÄE
indrek.mae@aripaev.ee

Äripäev

Kinnisvarabüroo Uus Maa juhatuse liige ning elamispiindade tegevjuht Eve Soppe ütles, et uue kahetoalise korteri saab Tallinna äärelinnas üürida 420–600 euroga kuus, kesklinnas võib hind kerkida 700 eurole. Vanemate ja rahuldavas seisus kahetoalis-

te hind jääb äärelinnas vahemikku 330–450 eurot, kesklinnas tuleb nende eest välja käia 400–550 eurot. “Selle kohta võime küll öelda, et wow,” rääkis Soppe. “Hinnad on taluvuspiiril ning seetõttu ennustame hinnataseme langust,” märkis ta.

Ebarealistlik tootlusootus

Soppe tõdes, et suurenenud on selliste tehingute hulk, mille korral korter soetatakse üürimiseks. Samuti prognoosis Soppe, et arendustegevus elukondlikus kinnisvaras

▲ Uus Maa analüütiku Igor Habali sõnul on ärikinnisvaras tootlusootus hästi palgas ning võrreldes elukondliku kinnisvaraga emotsionaalsus seda nii palju ei mõjuta.

FOTO: EIKO KINK

jätkub ka 2017. aastal. “Hetkel käib hoogne elamuprojektide arendamine,” kinnitas ta.

Lisaks pole uute korterite puhul alanud aasta esimesel kuuel kuul oodata pakkumishinna vähenemist, sest uusarenduste nõudlus suureneb järelturul müüdavate korterite arvel. Seega ei saa investorid loota, et üürihindade alanedes väheneb nende jaoks ka pinna soetusmaksumus.

Äripäeva küsimuse peale, kas praeguste üürihindade juures ning nende võimaliku langust silmas pidades üürikorteris in-

vesteerimine valesid tootlusootusi ei tekita, leidis Soppe, et raha kinnisvarasse paigutada tasub ikka. “Suuremat hinnalangust on näha kesklinna piirkonnas, kuid kui praegu osta Mustamäele 80 000 euroga korter ning investeerida 10 000 eurot veel sisustusse, siis praegu sealt saadav 500–600 eurone üüritootlus on siiski piisav,” leidis ta. “Nõudlus suureneb – järjest enam tuleb uusi IT-spetsialiste, kes saavad väga head palka ja on valmis korterit üürima.”

Samuti võib tulevikus langeda järel-

EHITUS

Bauschmidti omanik: pankrot järjest tõenäolisem

MARGE VÄIKENURM
marge.vaikenurm@aripaev.ee

Ehitusfirma Bauschmidt sõlmis kinnisvarabürooga Endover rahu, kuid kaotab jätkuvalt lepinguid ja silme ees terendab pankrot.

Kui tõenäoline pankrot on? “Iga päevaga järjest tõenäolisem,” vastas Bauschmidti omanik Mait Schmidt. “Isegi pankadega on see teema üleval. Täna (neljapäeval) olen Nordeas, reedel Swedbankis. Arutatakse asjalikult, mida see endaga kaasa tooks.”

Bauschmidt sai Endoveriga kokkuleppele, et maksab 550 000 eurot leppetrahvi ja vaidlus on unustatud. Seni on pakutud, et Endover võis Bauschmidtilt nõuda umbes miljonit eurot.

Praegu on pall saneerimise nõustaja käes, kes annab hinnangu, mis edasi saab. Bauschmidt on 2 miljoni euro ringis võlgu umbes 200 alltöövõtjale.

Kokkuleppega ei ole Bauschmidt mured aga lõppenud. Äri-

200

töövõtjale on Bauschmidt umbkaudu võlgu, kokku 2 miljoni euro ringis. Ettevõtte juht Mait Schmidt kardab, et saneerimine ei õnnestu.

päev kirjutas eelmisel nädalal, et Bauschmidtil libises käest kolm objekti. Nüüd on ehitaja Tallinnas ilma jäämas veel kahest Kalamaja arendusest, mille Larsen Kinnisvara tellis.

Töö kaob käest

“Ütlevad, et oleme tekitanud neile palju segadust ja kaotanud usalduse seoses saneerimisega,” selgitas Schmidt.

“Nende meelest ei suuda me tagada, et meie alltöövõtjad tulevad tööle. Ühtpidi hea, et saime kompromissi Endoveriga, aga teistpidi on portfelli vähe-

PANE TÄHELE

Mure kummitab ka tütar

Möödunud nädalal ilmunud artiklis oli juttu, et Bauschmidti ja selle tütarfirma, sillaehitaja Baumosti töötajatele olevat soovitatud uut tööd otsida. “Seda ei ole Baumostis öeldud, ainult Bauschmidti,” lükkas Schmidt väite osaliselt ümber.

“Baumostil on ka raske müüa, kuigi need on kaks erinevat firmat. Bauschmidt on peatöövõtufirma, Baumostis on oma töötajad, tehas ja tootmisbaas – ise asjad, aga töö saamine on oluline mõlemale. See, et nad meiega seotud on, ei mõju hästi.”

nemine hullem. Midagi rõõmustavat ei ole.”

Larsen Kinnisvara juhatuse liige Priit Vare teemat ei kommenteeri. Kinnitas vaid, et objektide ehitamine seisma ei jää.

Õhus on ka kuuendast objektist ilmajäämine – käsil on läbirääkimised Metro Capitaliga, kellele Bauschmidt Tallinnas Kiikri tänaval kortermaja ehitab. “Me tahame väga edasi teha. Arutame isegi, kas kõige halvema variandi puhul on võimalik kuidagi mingite objektidega jätkata,” rääkis Schmidt.

Metro Capitali juhatuse liige

Sulo Nigul nentis, et nad kaaluvad praegu erinevaid versioone. Bauschmidti saneerimise õnnestumist peab Nigul siiski väikeseks. “Ütlen seda suure kurvastusega, nad on tublid mehed. Mait Schmidt võtab asja tõsiselt ja on käitunud igati korrektelt. Tundub, et meil ei ole saneerimise kultuuri,” rääkis ta.

Nigul tõdes, et see ei ole ainus tema kahtluste põhjus. “Numbrid on lihtsalt suured. Kokku tuleb suur summa ja osapooli on palju. Piisab sellest, kui keegi ei tule saneerimisega kaasa ja lähebki veerema.”

UC RENT

ESINEMISLAVAD | TELLINGUD
TELGID | SOOJAKUD | PIIRDEAIAD
TRIBÜÜNID | ILMASTIKUKAITSED
LAOHALLID | MÖÖBEL ÜRITUSTELE

RENT, MÜÜK ja PAIGALDUS

tel +372 51 75 920 | www.ucrent.ee

amello
raamatupidamisteenus

Raamatupidamine üle Eesti.
Teostame raamatupidamist kliendile sobivas majandustarkvaras.

MURETU KVALITEETNE REAALAJAS PABERIVABA

Võta meiega ühendust

www.amelloraama.ee

info@amelloraama.ee
tel 6 191 341

Äripäeva kasiraamat

www.kasiraamat.ee

EXPRESS

KOLIMISTEENUSED

Tel 613 9737, 503 6450 | ava@ava.ee | www.ava.ee

turult leitavate vanemate korterite maksumus. “Järelturul näeme ilmselt küll pakkumise üleküllust, sest inimesed panevad oma kinnisvara müüki sama hinnaga, mis nad maksavad uusarenduste eest,” selgitas ekspert. “Neid ei õnnestu algselt küsitud hinnaga müüa ja ajapikku hinnad seetõttu alanevad,” kinnitas Soppe.

Stabiilsem tootlus ärikinnisvarast

Kuigi ülepakkumine on kohale jõudnud ka ärikinnisvarasse, leiab Uus Maa analüütik Igor Habal, et heas asukohas hoonete tootlusvahemikud on asjaosalistele teada. “Kui võidupakkumiseks ei lähe, sooritatakse oste ikkagi 6,5–7,5protsendise tootlusuotusega büroo- ja kaubanduspindade puhul, 7,5–8protsendilise tootlusuotusega stock-office-tüüpi hoonete puhul ning 8–8,5protsendilise tootlusuotusega lao- ja tootmis- hoonete puhul,” kinnitas Habal.

Kuna aga Tallinna aastase 1,2–1,3protsendilise elanike juurdekasvu taustal tuleb pealinna võrreldes praeguse mahuga juurde 10 protsenti A- ja B-klassi büroopindu, on ka investorid ettevaatlikumaks muutunud ning tehingute arv vähenenud. “Suuremad investorid otsivad heas asukohas suure ehitusõigusega hooned või stabiilse rahavoo- ga objekte, kus on pikad lepingud ja kvaliteetsed üürihinnad,” selgitas Habal, kuidas ärikinnisvaras õnnestub investoritel enda tootluseootust stabiilsemalt ja realistlikumalt paika panna.

Lisaks takistab ärikinnisvaras üürihindade langust see, et suurt allahindlust ei taheta avalikult teha. “Nii hakkaksid ka olemasolevad üürihinnad hinda alla kauplema,” rääkis Habal. Küll aga üritatakse üüri- niku suhtes muul viisil paindlik olla. “Arendajad on valmis meelitama erinevate püha- demunadega, nagu näiteks väiksem üür esimesel aastal või võimalus tasuda seda pike- mate perioodide kaupa kui kuu.”

Samuti on ärikinnisvaras võrreldes elu- kondlikuga vähem emotsionaalsust. “Hoo- limata info hinnangulisest, mida põhjustab

VÕRDLUS
Tallinna üürihinnad
on rekordkõrged

	kesklinn ja sellega piirnevated asumid, eurot/kuu	
	vanemad/ rahuldavas seisus	uued/ renoveeritud
1toalised	300–350	350–450
2toalised	400–550	480–700
3toalised	500–750	650–1300
4toalised	650–800	900–2500

	äärelinn ja magalapiirkonnad, eurot/kuu	
	vanemad/ rahuldavas seisus	uued/ renoveeritud
1toalised	250–350	340–480
2toalised	330–450	420–600
3toalised	390–600	450–700
4toalised	450–700	550–950

ALLIKAS: UUS MAA KINNISVARABÜROO

üüritehingute ja tootluste täpse andmebaasi puudumine, on ärikondlikus kinnisvaras vähem infomüra,” lõpetas Habal.

Üürituru kasv ka Tartus

Väljaüürimiseks elukondlikku kinnisvara soetavad investorid võivad Uus Maa kutselise maakleri Tiina Leesmaa sõnul tegutsa turu leida ka Tartust. “Ülikoolilinnas on üüriturg tudengite tõttu alati aktiivne,” viitas ta nõudlusele.

Investoritel on Tartus võimalik leida väga headel tingimustel üürikortereid. “Vanadest korteritest leiab väga häid tehinguid Annelinnas, sest seal on suurima elanike arvu tõttu kõige rohkem ostu-müügi- lepinguid ning ka hind madalam,” rääkis Leesmaa. Tema sõnul on Annelinna keskmine ruutmeetri hind 1000 eurot, samas kui teistes linnajagudes ulatub see 1500–2000 euron. “Kortereid on seal linnajaos ka väga lihtne realiseerida,” viitas ta sellele, et investeeringust saab vajadusel kergelt väljuda.

Leesmaa ei näe, et üürikorteritesse investeerimine lähiajal väga palju kallimaks

muutuks. “Üle 2000 euro ruutmeetri eest on raske küsida, sest KredEx, kes käendab paljusid laene, ei toeta üle 1800eurost ruutmeetrihinda,” selgitas ta. Seevastu on võrreldes 4–5 aasta taguse ajaga kerkinud üürihinnad.

Leesmaa tõi välja, et Tartus tehakse palju investeeringuid üürikorteritesse ka omavahenditest. “Sel juhul pole üürihindade langus oluline, vaid investeerimist võetakse eelkõige võimalusena näiteks raha kõrvalle panna või tulevikuks eluase tagada,” lõpetas kutseline maakler.

Rahastajate skeptilisus

Kuigi üüriturg on viimasel kümnel aastal paremuse poole arenenud, leiab Swedbanki Kinnisvara ja ehituse osakonna juhataja Ero Viik, et turu arengut puudutav statistika on siiski väga pealiskaudne ning see teeb ettevaatlikuks.

“Ettevaatlik tasub olla juba seetõttu, et iga investeeringuga kaasneb risk ning tuleb meeles pidada, et kinnisvaraturg on olemuselt tsükiline,” selgitas ta.

“Meie teada tuleb pakkumisi lähiaastatel juurde,” viitas Viik sellele, et oodata on hindade langust. “Pakkumine on juba kasvanud ja suureneb erinevates kinnisvaraalam- sektorites 2017. aastal veelgi,” prognoosis ta.

Viigi arvates suureneb konkurents ning nõudluse ja pakkumise suhe kaldub pakkuja kahjuks. Seda on tema sõnul oluline arvestada, sest pakkumise kasvades surve hindade alanemisele kasvab. Ostjatel on aga seejuures rohkem valikuvõimalusi ja hinnaläbirääkimiseks parem positsioon.

Praegu tahab Swedbank sõltuvalt äripro- jekti iseärasustest vähemalt 30–40protsen- dilist omafinantseeringut. “Laenu andmi- se eeldus on arusaamine, millistest vahen- ditest laenu tagasi maksma hakatakse,” rõ- hutas Viik. “Kuna pangad spekulatiivseid projekte ei finantseeri, tuleb ärihoonele ra- hastuse saamiseks sõlmida eelkokkulepped tulevaste rentnikega,” rääkis ta ärikondliku kinnisvara nõuetest.

Kaasaegsed lamekatused

- Lamekatuste ehitus
- Hüdrolatsioonitööd
- Lamekatuste remont

OÜ Evari Ehitus
Riia 130, 51014 Tartu
Telefon: 738 0927
GSM: 506 0579
E-post: evari@evari.ee
www.evaree.ee

Lõuna-Eesti juhtiv lamekatuste ehitaja

LÜHIDALT
Vopak rajab LNG-terminali

Muuga sadamasse hakatakse sügisel ehitama ettevõtte Vopak E.O.S. LNG-terminali. Terminal on mõeldud peamiselt laevade pun- kerdamiseks, kirjutas Postimees. Ettevõtte juhi Arnout Lugtmeijeri sõnul on terminali ma- huks kavandatud 4000–20 000 kuupmeet- rit ning selle rajamine maksab 25–50 miljo- nit eurot. Pihkva tehase Tallinki laevale Megastar paakautodega LNGd tarniv Eesti Gaas on juba alustanud Vopakiga kõnelusi, et terminali val- mides hoida oma kütust Muuga sadamas.

Liikluskindlustajaid tabas kahjum

Kindlustusandjad said eelmisel aastal liiklus- kindlustuselt 9,7 miljonit eurot kahjumit: re- gistreeriti 35 423 liikluskindlustusjuhtumit, mida on rohkem kui kunagi varem. Keskmise kahju tõusis rekordilise 1992 euron, teatas liik- luskindlustuse fond. “Liikluskindlustuse hinnad hakkasid eelmisel aastal küll tõusma, kuid kahjutiheuse ja kesk- mise kahju kasv tõid kaasa mitte kahjumi vä- henemise, vaid selle 63% suurenemise,” ütles fondi juhataja esimees Mart Jesse.

Lähtudes ajaloolisest miljööst imepärasel Tallinna vana- linnas on meie eesmärk leida piir klassikalise ja modernse köögi vahel, mis muudab elamuse Cru restoranis tõeliselt ajatuks. Kaks sisesaali on renoveeritud jättes truuku hoone esialgsele kujundusele 15ndast sajandist ning loovad autentse hiliskeskajase atmosfääri. Otseloomu- likult on restoranis ka suurepärase vali- kuga veinikelder ja alumised veinisaali- ruumid, kus on võrratu võimalus veeta meie juures eriuutusi.

Kuna kõik üritused on erinevad, siis kir- jutage oma soovidest ning laske meil hoolitseda kõige vajaliku eest!

Viru tänavalt ei pea enam kiiresti läbi kõndima, CRU oma eeskujuga meelitas hea toidu sellele tänavale!

Avatud E-P 12-23
Reserveeringud:
tel 614 0085,
info@crurestoran.eu
Viru 8, Tallinn
f Restoran CRU

» See kõik tuli nii äkki! Meie firma sai möödunud aastal 20 aastat vanaks. Mina pole üldsegi ju tegevjuht – see ongi üllatus.

▲ Mööblitootja Antsla-Inno juht Taimi Hillak saab Valgetähe V klassi teenetemärgi.

FOTO: MÖÖBLITOOTJATE LIIT

» Võib-olla tihti ei panda ääremaad tähele, aga nüüd on märgatud – vaadatakse natuke kaugemale ja suuremat pilti.

► Presidendilt Valgetähe IV klassi teenetemärgi saav Põlva puidutööstur, ettevõtte Peetri Puit omanik Peeter Peedomaa.

FOTO: ERIK PROZES

TEENETEMÄRK

Presidendi tunnustus jõudis ääremaa ettevõtjateni

“Aitäh, see on nii suur üllatus,” lausub presidendilt ettevõtluse edendamise eest Valgetähe V klassi teenetemärgi saav Võrumaa ettevõtja Taimi Hillak. Ta peab väikese pausi. Mõtleb. Vaikib edasi. Pärast pikka pausi ohkab – ja see on rõõmus ohe.

KAISA GABRAL,
MARGE VÄIKENURM
aripaev@aripaev.ee

Äripäev

“See on erakordselt suur tunnustus,” ütleb mööblitootja Antsla-Inno juht Taimi Hillak. Tänavu saab presidendilt teenetemärgi 113 inimest, kellest vaid kolm on ettevõtjad. Lisaks Võrumaal tegutsevale Hillakule saavad märgi Põlva puidutööstur Peeter Peedomaa ja Palmse metallitööstur Anti Puusepp. Küsimusele, kas tal on hetk aega rääkida, vastab Hillak naerma puhkedes: “Ikka on! See kõik tuli nii äkki lihtsalt! Meie firma sai möödunud aastal 20 aastat vanaks ja mina olen meie firma üks asutajatest. Selle ettevõttega ma olen tegelenud selle sünnist saati. Meie teine firma Sanwood on sama juhtkonnaga – iga päev käin kahe firma vahet,” räägib Hillak. Tema hääli väriseb ja pakatab kuuldavalt rõõmust.

Ta lisab, et järgmise telefonikõne teeb ta ettevõtte juhile Ari Juhani Lustilale. “Mina pole üldsegi ju tegevjuht – see ongi üllatus. Ta just äsja helistas mulle, tema on Stockholmis ja mina Tallinnas. Helistan talle kohe,” lausub Hillak.

“Tore, et tunnustus ääremaale jõudis”

Presidendilt Valgetähe IV klassi teenetemärgi saanud Põlva puidutööstur, ettevõtte Peetri Puit omanik Peeter Peedomaa rõõmustab, et tunnustus Kagu-Eestisse jõudis. Ta tänab tagasihoidlikult. “Tunnen rõõmu, aga võib-olla ei ole veel teadustanud,” lisas ta.

Peedomaal on hea meel, kui Lõuna-Eesti ettevõtjaid tunnustatakse. “Harjumaal ja Tallinnas käib elu tõsisemalt ja intensiivsemalt, meie oleme siin kauges Kagu-Eesti nurgas. Tallinna poolel olevatel on eelised, kuid tuleb leppida sellega, kus meie oleme,” rääkis Peedomaa. “Võib-olla tihti ei panda ääremaad tähele, aga nüüd on märgatud – vaadatakse natuke kaugemale ja suuremat pilti.”

Peedomaa sõnul on ääretult positiivne, et ettevõtjaid märgatakse. “See on igale

ettevõtjale väga oluline ja annab kindlasti jõudu ja tahet asjadega tegelemiseks juurde. Ettevõtja elu ei ole kuskil kerge. Iga päev on probleemid,” nentis ta. “Ükski ettevõtja ei tööta teenetemärgi nimel, aga kui see tuleb, on see ääretult innustav.”

Ehmatus ja kolleegide aasimine

“Esimene mõte, kui sellest teada sain, oli ehmatus – kas see on mingi eksitus või?” räägib Valgetähe IV klassi teenetemärgi saanud metallitööstur Anti Puusepp. “Hambamehed juba küsivad, kus pudelid on,” naerab ta. “Ma küll ei tunne, et oleksin selle ära teeninud, kuid olles natuke asja seedinud ja järele mõelnud, siis see on tunnustus kogu meie kollektiivile,” räägib Puusepp.

Ta on OÜ Palmse Mehaanikakoda asutaja ja suurosanik ning koos 50 kolleegiga ettevõtet ehitanud ja selle edukuse nimel kõvasti tööd teinud. “Tahaks uskuda, et me oleme ka aidanud Eesti tuntust laias maailmas ehitada ja parandada. Selles valguses mul on hea meel,” lausub ettevõtja.

Miks siis oli tema esimene mõte, et nii suur tunnustus peab olema eksitus?

“Mina olen tagasihoidlik inimene ja mul oli alguses isegi natukene piinlik, et kuidas nii,” vastab Puusepp. “See ei tundunud esimese hooga õiglase, et mulle selline tunnustus. Kuid jah, järele mõeldes arvan, et see on tunnustus meile kõigile. Ma ei arenda seda ettevõtet üksinda.”

Edu “Made in Estonia” sildi all

Puusepp peab Palmse Mehaanikakoda möödunud aasta üheks olulisemaks ajaks seda, et sai investeeritud toodangu kvaliteedi tõstmisse – uude värviini.

“Suuremas pildis arvan, et meie saavutus ja põhjus, miks me selle tunnustuse saime, on Euroopas omas nišis “Made in Estonia” sildi all korraliku edu saavutamine,” arvab Puusepp.

See, et president tänavu vaid kolmele ettevõtjale aumärgi annab, pole Puusepa sõnul midagi, mille üle nuriseda. “Arvestades Eesti suurust, usun, et see pole teadlik valik. Mina pole ükski aasta lugenud, kui palju keegi saab või ei saa.”

Omaanis töötav Marek Helm: katsun mõttega harjuda

Endine maksuameti juht, praegu Nortalis töötav Marek Helm üllatus uudise peale, et sai presidendilt Valgetähe III klassi teenetemärgi.

“Käin mööda kontorit ringi ja katsun selle mõttega nüüd harjuda – heas mõttes. Elus tuleb sellist asja ette üks või kaks korda,” ütles Helm, kes viibib praegu tööasjus Lähis-Idas Omaanis.

“Täielik üllatus. Tunnen, et viimastel aastatel on maksu- ja tolliamet pälvinud presidentide tähelepanu. See on väga mõnus tagasiside tervele ametile. Tean,

» **Viimastel aastatel on maksu- ja tolliamet pälvinud presidentide tähelepanu. See on väga mõnus tagasiside.**

endine maksuameti juht, nüüd Nortalis töötav Marek Helm

kui palju see läheb selle töötajatele korda,” lisas Helm. Maksuamet on viimasel ajal avalikuse tähelepanu all, saades nii kriitikat kui ka tunnustust, sõnas Helm. “Kokku on pandud üks tegus meeskond ja amet. Ar-

van, et see ajendas ka presidenti seda otsust tegema.”

Küsimusele, kas ta maksuametit ka taga igatseb, puhkes Helm naerma. “Kindlasti läheb mulle korda, aga ma ei kahetse tehtud otsust. Viis aastat tööd oli üpris intensiivne. Mulle tundub, et asutused, kes tahavad kiiresti areneda, ei tohi leppida sellega, et üks juht juhib asutust näiteks kümme aastat,” rääkis Helm.

Eestist on Helm eemal olnud kuu aega. “Elan sisse. Tunnen, et arenen. Käsil on Omaani maksuameti arendamine.”

Pankur Perens lubab oma Valgetähte kandma hakata

Presidendilt panganduse edendamise eest Valgetähe III klassi teenetemärgi saanud Priit Perens usub, et küllap ta uhke märgi mõnel üritusel ka rinda riputab.

“Selline tunnustus on igale kodanikule väga oluline, see on kõrgeim tunnustus, mida ühiskonnalt saada. Olen meeldivalt üllatunud. Suur rõõm ja au on seda saada,” lausus Perens.

President tunnustab Perensit panuse eest Eesti pangandusse. “Eesti on Baltimaade panganduse üks osa, arvan, et pangas oldud aja jooksul olen üritanud kaitsta tasakaalustatult klientide, töötajate ja aktsionäride huve. Ehk on see mul siis ka õnnestunud,” arvab Perens.

» **Loomulikult on oluline, et ühiskond peaks meeles oma ettevõtjaid ja tippjuhte. Eriti pean silmas ettevõtjaid, sest nemad toovad meie kõigi heaolu.**

Priit Perens

Seda, kas ta sõpradele ka aumärgi tähistamise peo korraldab, ta veel ei tea. “Hea küsimus, võib-olla peaks!” lisab ta.

President annab tänavu teenetemärgi vaid kolmele ettevõtjale. Perensi sõnul ei tasu sellest kaugeleulatuvaid järeldusi teha. “Arvan, et natuke liiga vara on midagi otsustada presidendile selle numbri põhjal. Vaa-

MAKSU

KONVERENTS

2017

16.veebbruaril Tallinnas

Uue valitsusliidu maksumuudatuste mõju Eesti ettevõtete äritegevusele

Konverentsi peaesinejad on:

Viljar Arakas

Priit Põldoja

Jaan Pillesaar

Dmitri Jegorov

Ranno Tingas

Hanno Lindpere

Rauno Klettenberg

Aare Tammemäe

Jüri Möis

Peeter Saks

Erki Uustalu

Kaarel Ots

Rain Laane

Tule ja tutvu programmiga www.areng.ee

INVESTEERIMINE

Hoiatus: liikvel on kelmid

Politsei poole on pöördunud inimesed, kellele helistanud vene keeles rääkivad kelmid pakuvad investeerimisteenust ja petavad kõne vastuvõtjalt välja raha, hoiatab politsei- ja piirivalveamet.

Põhja prefektuuri kelmuste ja küberkuritegude teenistuse vanema Hannes Kelti sõnul võivad kelmid end tutvustada aktiivse vahendamisele keskenduva Läti ettevõtte esindajatena. “Kelmid helistavad ohvritele erinevatelt numbritelt ja suhtlevad vene keeles. Petmiseks väidetakse, et nende firma spetsialiseerub aktsiatehingutele. Petturid lubavad, et investeerides tuntud börsiettevõtete osakutesse ootab neid ees 30% kasum. Kergekäelised investeerijaid saavad aga 100% kahjumi,” ütles Kelt.

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

Mustas nimekirjas CrazyDeal nõrritab jätkuvalt tarbijaid

Mustas nimekirjas CrazyDeal jätkab aktiivset müüki, suutmata samas lahendada tarbijate muresid saamata kauba ja raha tagasimaks-mise pärast.

Tarbijakaitseametisse on CrazyDeali pärast pöördunud üle 400 tarbija, kellest ligi pooled pöördusid ametisse pärast kaupleja musta nimekirja lisamist. Tarbijate kaebused on lahenenud ja inimesed oma raha tagasi saanud peamiselt pärast ameti sekkumist, kuid ettevõtte käitumismuster on jäänud samaks ning tarbijate pöördumised sama probleemiga jätkuvad, teatas amet.

Maksuraha kasvatasid palgad ja aktsiisid

Kui palgalt makstava sotsiaalmaksu laekumine kasvatas jaanuaris riigi maksulaekumist, siis ettevõtete jaotatud kasumilt makstud juridilise isiku tulumaks tõmbas maksulaekumist allapoole. Eriti tubli panuse andsid aga aktsiisid aasta alguse tõusude eel.

Jaanuaris kogus maksuamet 663,5 miljonit eurot makse, mida oli 5,8% rohkem kui eelmisel aastal, andis teada rahandusministeerium. Aktsiise laekus jaanuaris 123,2 miljonit eurot, mida on 27,8% enam kui eelmisel aastal. Aktsiiside laekumine on oluliselt mõjutatud 2017. aastal toimuvast aktsiisimäärade tõusust.

TULE PROFESSIONAALSESSE INSENERIDE MEESKONDA

Skepast&Puhkim OÜ on Eestis juhtiv infrastruktuuri-, planeeringute- ja keskkonnavaldkonna konsultatsiooniettevõte. Vaata lisaks www.skpk.ee.

Kutsume professionaalse meeskonnaga liituma **TEEDEINSENERI-PROJEKTEERIJA.**

Ootame sind kandideerima, kui sul on erialane haridus, vähemalt 5-aastane kogemus teede projekteerimise valdkonnas, AutoCAD Civil 3D kasutamisoskus ning valdad inglise keelt.

Enne kandideerimist tutvu põhjaliku tööpakkumise ja nõudmistega www.tammistepersonal.ee.

Kandideeri portaalide cv.tammistepersonal.ee, CV Keskus või CV-Online kaudu **kuni 16.02.2017**, lisades CV-le enda erialaste tööde/ projektide loetelu.

Tagame kandideerimise konfidentsiaalsuse!

Lisainfo: Kadi Kuuskmann telefonil **+372 525 0970** või kadi@tammistepersonal.ee.

SKEPAST & PUHKIM

Tammiste
PERSONALIBÜROO

BÖRSEIDEBÜÜT

Detski Mir testib investorite usaldust

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Täna alustavad Moskva börsil kauplemist riigi suurima ja ligi 70aastase ajalooga lastekau-pade keti Detski Mir aktsiad.

See on Venemaal esimene suurem aktsiate esmasemis-sioon (IPO), mis on ühelt poolt märk investorite usalduse taas-tumisest mitu aastat sanktsioo-nide all olnud majanduse vas-tu, teisalt testib selle usalduse kindlust.

IPO hindab ettevõtte väär-tuse ligi 1,1 miljardile dollarile. Üleeile teatas firma, et aktsia hind on 85 rubla (1,4 dollarit).

Eratarbimine on Venemaal viimastel aastatel kannatanud, kuid Detski Mir on seda tren-di trotsinud ning avanud kahe aastaga üle 200 uue kaupluse. Aastane käibe kasv on olnud li-gi 30% ning kasum ruutmeetri kohta kasvanud. Järgmisel kol-mel aastal plaanitakse avada veel 250 kauplust, mis teeb kok-ku üle 700 kaupluse.

Laste pealt ei koonerdata

Detski Mir avati kaks aastat pä-rast teise maailmasõja lõppu. Aastatuhande alguses tegi fir-ma läbi uuenduskuuri, seades sihtgrupiks Venemaa kasva-va keskklassi. Müüakse kõike porgandipüreest jalgrataste ja peorieteni. Lastele on kauplus-tes mängualad. Kõik see on saa-nud vanemad oma rahakotirau-du avama, ehkki 84% venemaa-lastest vastas konsultatsiooni-firma Nielsen hiljutises küsit-luses, et praegu pole kulutus-teks kõige parem aeg.

Venemaal pole suure tarbe-kaupade firma IPOt olnud ligi kolm aastat. USA uue presiden-diga eeldatakse nüüd sankt-sioonide leevenemist ja nii on see IPO omamoodi lakmustest.

“Investorite suhtumine on paranenud, ka teised Venemaa ettevõtted võivad kaaluda akt-

▲ Detski Mir on avanud Venemaal kahe aastaga üle 200 uue kaupluse. FOTO: BLOOMBERG

355

miljonit dollarit loodetakse aktsiate müügiga saada. 2014. aastal jäid Detski Miri börsidebüüdi plaanid katki, kui Venemaa annekteeris Krimmi.

siate müüki,” ütles Bloombergi-le Moskvast asuva Verno Capita-li analüüsiosakonna juht Nataša Zagvozdina.

Riiklik programm parandab sündivust

Lastekaupade müüjatel on ma-janduslanguse ajal läinud paremini kui teistel jaemüüjatel. Üks põhjus on sündivuse kasv, mida tõukab tagant nn emakapital. See on riiklik programm, mis maksab naisele esimese lap-se sünni järel iga järgmise lap-se sünni korral 453 000 rubla (7700 dollarit).

Investoreid võib siiski mure-likuks teha see, et suured odav-keetud võivad hakata Detski Mi-ri äri üle lööma. Nii nagu juh-tus USA firmaga Toys R Us, mil-lele astusid kannale Wal-Mart Stores Inc. ja Target Corp. Sa-muti võivad negatiivselt mõ-juda emafirma probleemid –

2014. aastal veetis Sistema asu-taja miljardär Vladimir Jevtu-šenkov mitu kuud koduares-tis, kui vaieldi kahtlase tehingu üle naftafirmaga Bashneft. Ehitusala tütarfirma Hals De-velopment, mille Sistema 2006. aastal Londoni börsil noteeris, sattus finantskriisis raskustes-se ja jõudis lõpuks riigi kont-rolli all VTB pangakätte. Ja Ve-nemaa tarbija on siiski jätkuvalt kulutustega ettevaatlik.

Morgan Stanley analüütikud on selle IPO suhtes optimistlikud ning Wall Street Journal kirjutab, et alla 10% Detski Miri aktsiate ostusooovidest tuleb Venemaa investoritelt. Ülejäänud moodustab nõudlus Euroopa, Lähis-Ida ja Aasia institutsio-naalsetelt investoritelt. 30% os-tusooovidest tuleb USAst.

Detski Miri tegevjuht Vladi-mir Tširakov on väljavaate suh-tes optimistlik.

KARJÄÄR

Eestlanna edutati Swedbanki tippu

Aet Altroff on kolmas eestlane, kes on praegu Priit Perensi ja Helo Meigase kõrval Swedbanki tippjuhtkonda edutatud.

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Äripäev

Läinud nädalal andis Swedbank teada, et Altroffist saab panga uue üksuse juht. Uus üksus hakkab tegelema kliendi väärtuspak-kumistega panga neljal koduturul – kolmes Balti riigis ja Rootsis.

Ehk kui vanasti oli nii, et Joosep Toots jäi laenuta, sest tema isik oli pangahärra-dele tundmata, siis nüüd võib juhtuda nii, et pank läheb vahel ise pakkumistega Üle-soole kohale. “Võib-olla tal on taluhooned kindlustamata. See on risk. Tahame küsi-da, kas ta on teadlik sellest ja sellele mõel-nud,” näitlikustab Altroffväärtuspakkumi-se olemust. Klient ei ole enam ammu pan-gale tundmatu.

Altroffile on uus amet pangas juba ei-teamimes algus. “Ma ei ole kokku lugenud,” tunnistab ta ja lisab, et see on ka põhjus, miks ta juba üle 20 aasta ühele tööandjale truuk on jäänud.

“Siin on olnud võimalus hästi palju alus-tada. Ja mitte lihtsalt klassikalises mõttes üles-alla hierarhiliselt, vaid vasakule ja pa-remale. Olen saanud sukelduda uude vald-konda, saanud uue tiimi uued ülesanded ja pidanud õhku tõusma,” räägib naine, kes alustas karjääri Hoiupangas, kui tegelda tu-li veel hoiuraamatutega.

Ametikõrgenduse kohta ütleb Altroff, et on “humble”, aga sõna eestikeelne vas-te “alandlikkus” pole justkui see õige, mis tunnet väljendaks. “Usalduse üle on alati hea tunne,” nendib ta.

Meeskond, mille liikmeid on praegu vei-di alla saja, paikneb neljas riigis. “See on keerulisem kui siis, kui tiim on kõrvaltoas,” mõõnab Altroff. “See eeldab motivatsiooni

„Siin on olnud võimalus hästi palju alustada. Ja mitte lihtsalt klassikalises mõttes hierarhiliselt, vaid vasakule ja paremale.

Aet Altroff 20 aastat Swedbankis töötamisest

ja iseseisvust ning juhilt inimeste suuremat usaldamist. Ja juht peab tundma ennast sel-les mugavalt,” kirjeldab ta. Küsimuse peale, kas tema tunneb ennast mugavalt, on vastus kõhklematu “jah”. Ka eelmine amet pangas eeldas koostööd Balti riikide vahel.

Aet Altroff on neljas Balti riikide tausta-ga juht Swedbanki tippjuhtkonnas. Lisaks kuuluvad sinna Swedbanki grupi riskijuht Helo Meigas, Balti panganduse juht Priit Perens ning digipanganduse strateegia juht Girts Berzins.

Kiiresti muutuv ala

Altroff mõõnab, et panganduse ala ja klien-tide vajadused on muutumises. Teisalt on ja

STATISTIKA

Kaubavahetus pöördus kasvule

Kaupade eksport ja import kasvas eelmisel aastal võrreldes aastagusega 3%, teatas statistikaamet. Aastases võrdluses kasvas kaubavahetus viimati 2012. aastal.

Mullu eksporditi Eestist kau-pu jooksevhindades 11,9 mil-jardi ja imporditi Eestisse 13,5 miljardi euro eest. Kaubavahe-tuse puudujääk oli 1,6 miljardit eurot, mis suurenes 2015. aasta-ga võrreldes ligi 73 miljoni euro võrra. Suurim ülejääk oli puidu ja puittoodete ning tööstustoo-dete kaubavahetuses, suurim puudujääk oli transpordivahen-dite ning keemiatööstuse toor-aine ja toodete kaubavahetuses.

Sarnaselt varasemate aastatega viidi Eestist enim väl-ja elektriseadmeid, mille osa-tähtsus meie koguekspordis oli 22%. Järgnesid puit ja puittoot-ed (10%), põllumajandussaadused ja toidukaubad (9%) ning mitmesugused tööstustooted

18%

Eesti ekspordist läks Rootsi, mis teeb Rootsist Eesti suurima ekspordi-partneri. Järgnesid Soome (16%) ja Läti (9%).

TASUB TEADA
Eesti ja import

Kaupadest imporditi Eestisse kõige rohkem elektriseadmeid (18%). Teisel ja kolmandal kohal olid transpordivahendid (11%) ning põllumajandussaadused ja toidukaubad (11%).

Riikidest imporditi enim kau-pu Soomest (13%). Saksamaalt (11%) ja Leedust (9%). Aasta-ga suurenes enim kaupade sis-sevedu Hollandist, Ungarist ja Prantsusmaalt.

(9%). Ekspordi kasvu mõjutas peamiselt mehaaniliste masi-nate, elektriseadmete ning pui-du ja puittoodete väljaveo suu-renemine. Enim kahanes mine-raalsete toodete ning põlluma-jandussaaduste ja toidukaupa-de väljavedu.

Eesti päritolu kaupade eks-pordi osatähtsus kogu ekspor-dist moodustas eelmisel aastal 72%. Eesti päritolu kaupade ekspordis on enim suurenenud mineraalsete toodete, puidu ja puittoodete ning elektrisead-mete väljavedu. Oluliselt on vä-henenud Eesti päritolu põllu-majandussaaduste ja toidukaupa-de väljavedu.

Eesti päritolu kaupade pea-misteks sihtriikideks on Rootsi, Soome ja Saksamaa. Enim kasvas Eesti päritolu toodete välja-vedu Mehhikosse ja Saksamaa-le ning kahanes Rootsi ja Vene-maale.

ÄRIPÄEV.EE

Eesti suurim tulbikasvataja teatab:

tulbiaeg
on käes!Kaunid kodumaised tulbid leiad
Nurmiko Aianduskeskusest

Parim kingitus on sületäis tulpe!

Juuliku tee 3, Saku vald, telefon 673 7530
AVATUD E-R 8-18, L 10-18, P 10-16
www.nurmiko.ee, aianduskeskus@nurmiko.ee

KOMMENTAAR Aet on tugev juht

INDREK NEIVELT
Pocopay juht, endine Hansapanga juht

Ma tean Aet Altroffi väga hästi. Ta oli meie turunduse tiimi tugev juht. Inimene, kellel olid kogu aeg jalad maas ja kes tegi kindlalt oma asjad ära. Aet on väga süsteemne ega jäta midagi juhuse hooletaks. Mul on temaga ainult väga positiivsed mälestused.

Swedbanki ja üldse pankade väljakutsed saavad suured olema. Turule trügivad uued *fintech*-firmad, telekomid, jaekaupmehed ja loomulikult globaalsed tegijad, nagu Amazon või Google. Millist segmenti pangad jäävad teenindama, näitab aeg.

◀ **Swedbanki uue üksuse juht Aet Altroff arvab, et Rootsis on naised ja mehed tööturul võrdsed.** FOTO: ANDRAS KRALLA

jäävad baasvajadused – teha makseid, võtta laenu, säästa. Kuid klientide vajaduste amp-luua on lai.

“Kes tahab igas ajahetkes odavaimat ja on valmis selleks kombineerima kümme erinevat teenusepakkujat, kel on selleks aega ja kompetentsi, see suudab skaala ühes otsas saavutada endale parima tulemuse. Teisalt on olemas teenusepakkujad, kes kavatavad kogu spektrumit. Swedbanki tugevus on seal, kus on olemas lai valik,” pareerib Altroff küsimuse konkurentsist ja *fintech*-firmade pealetulemisest.

“*Fintech* on meie jaoks potentsiaalne partner,” ütleb ta, kuid ei täpsusta. Vara veel. “Ei välista koostööd.”

“Mugavat äraolemist” ta endale ja oma meeskonnale ei eelda ega plaani.

Altroff nendib, et pank ei paku ammu enam üksi tooteid, lisandunud on nõustamised, meeldetuletused, soovitusel. “Me näeme, et suudame katta kliendi igapäevavajadustest suuremat spektrit info ja nõuannete näol,” ütleb ta. Uue üksuse ülesanne on jõuda kliendiandmeid põhjalikumalt

analüüsides järeltule, mille põhjalt rohkem isikustatud soovitusi teha. Lihtsamad näited on sellised, kus vanuse järgi vaadates võib kliendile soovitada puhvrite loomist, kui pole näha, et ta säästmist oleks alustanud, või pakkuda kodu- või auto-kindlustust, kui seda veel pole. Rohkem Altroff ei avalda, kuid mõõnab, et analüütika võib välja tuua trende või seoseid, mida palja silmaga ei märka. “See on proovikivi, kas suudame seda reaalselt kliendisuhetuses ära kasutada.”

Kui kõike saab mugavalt mobiilist ajada, siis tuleb ka pangateenustel kohaneda. Kliendi tarbimisharjumused on praegu üks suuremaid muutusi, ütleb Altroff.

Nelja turu erinevusest toob Altroff välja, et rootslased on varmamad uute trendidega kaasa minema, rohkem kasutatakse mobiili ja pangakaarte ning eraisikute säästmiskultuur on tugevam. Balti riikides on selgelt ees digitaalsete lahenduste kasutamise kasv. Ka säästmise alal on ruumi edinemiseks, et inimesed ise rohkem oma tuleviku eest hoolitseksid. “Ka väikeste sum-

made kõrvaleparemine on pikas perspektiivis parem kui sellega üldse mitte tegelemine,” ütleb Altroff.

Põhitähelepanu plaanib ta koondada Swedbanki olemasolevatele klientidele ning noortele, kel veel pangasuhet pole.

Isapuhkusest tuleb vahe sisse

Intervjuus ei saa mööda ka sellest, et Rootsis või Rootsi ettevõtetes on naiste edenemine karjääriredelil justkui nähtavam.

Altroff arvab, et Rootsis on naised ja mehed tööturul võrdsed. Üks põhjus on isapuhkus.

“Risk, et naine või mees võib tööturult mõneks ajaks kõrvale jääda, on võrdne. Nii ei ole tööandjal vahet ja otsus tehakse rohkem professionaalsuse pinnal,” räägib ta. “Meil (Eestis – toim) tuleb seal lõtk sisse.”

Eesti majanduskasvust rääkides arvab Altroff, et aitaks see, kui regulatiivne keskkond oleks stabiilsem ja inimesed motiveeritud rohkem õppima ja pingutama. “Kui rohkem pingutamine tasub ära, siis oleme õigel teel,” ütleb Altroff.

PANGANDUS

Rootsi SEB saab juhiks kirgliku trummari

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Üksteist aastat Rootsi SEB kontserni juhtinud Annika Falkengreni lahkumise järel saab panga uueks juhiks 42aastane Johan Torgeby, kes seni juhtis suurettevõtete divisjoni.

Suuri strateegiamuutusi ta ei luba, siht on kasvada, kuid ilma liiga suurte riskideta.

Rootsi majanduslehele Dagens Industri antud intervjuus tunnistas ta, et konkreetne küsimus – kas ta on valmis pangas ohjad võtma, esitati talle teisipäeva õhtul. “Ma ei saa väita, et oleksin seda oodanud. Meil on väga tugev juhtgrupp,” ütles ta.

Pärit on Torgeby Lõuna-Rootsist ning varasema Roburi varahalduses ja Londonis Morgan Stanleys töötamise kogemusega. SEB pangaga liitus ta 2009. aastal, panga juhtgrupis on aastast 2014.

Torgeby valikuga on SEB jät-

▲ **Rootsi SEB uus juht Johan Torgeby avaldas, et on kirglik trummar. Kui kuskil trummi-komplekti näeb, tahaks mängida.** FOTO: SCANPIX/TT NEWS AGENCY

kanud traditsiooni leida panga uus juht ettevõtte seest.

“Nüüd pole pangas vaja muretseda, kas uus inimene kõik ümber teeb. Ma olen ise olnud selle kursi seadmise juures, nii ei tule suuremaid muutusi. Rõhk läheb elluviimisele,” ütles ta DI-le.

Torgeby nimetab kolm asja, millele SEB tahab keskenduda. Esiteks peab universaalpank Rootsis kasvama, teiseks tahetakse jätkata kasvu Põhjala ja Saksamaa suurettevõtete ja finantsinstitutsioonide segmendis ja kolmandaks tahetakse enam panustada säästmisele.

Murekoht Rootsi majanduses on kinnisvarasektor, seda mõõnab ka Torgeby. “Siin tuleb olla väga ettevaatlik,” ütles ta DI-le.

Agentuurile Bloomberg antud telefoniintervjuus kommenteeris Torgeby USA presidendid Donald Trumpi plaani pöörata tagasi suur osa finants-

kriisi järel karmistatud pangandusreegleid. Torgeby arvates ei tohiks siin kiirustada. Ta tunnistas, et eelkõige maksumaksjate kaitseks paika pandud reeglid tuleks uue pilguga üle vaadata, kuid kiirustada ei või.

Pangamaks on kurjast

Rootsi pangad on allutatud Euroopas pea rangeimatele reeglitele, kuna pangad on neli korda suuremad kui Rootsi SKP ning mälestused panganduskriisidest veel värskest meeles.

Rootsi valitsuse ühe viimase plaaniga – kehtestada pangamaks – ei taha pangad aga leppida. Torgeby arvates võib see maksma minna tuhandeid töökohti. “Ma võtan siin väga lihtsustatud näite: kui tõsta ressursi hinda, nagu seda on tööjõud, siis tekitate motivatsiooni seda vähem osta,” ütles ta.

Torgeby asub ametisse 29. märtsil.

Info@kemmerling.ee Tel. 5131903

- ♥ Bürookonteinerid
- ♥ Sanitaarkonteinerid
- ♥ Piirdeaiaid
- ♥ Rent
- ♥ Müük
- ♥ Eriprojektid

LADUKS

www.laduks.ee

**TÖÖSTUSUKSED
TULETÕKKESKUSED
LAADIMISSEADMED**

MÜÜK | PAIGALDUS | HOOLDUS

5 AASTAT EDUKAID PROJEKTE

tel 6 803 505 mob 56 505 898 info@laduks.ee

**ÄRA KULUTA RAHA EDEVUSELE
VAID OMA TEGEVUSELE!**

REGISTRAATORID

0,5 €
(sisaldab km)

0 €

KASUTATUD KONTORI- JA PROFIMÖÖBLI MÜÜK.

E-N 10–17, R 10–18
Tähetorni 21j, Tallinn | Tel 552 6608

www.Apuneks.ee

KINNISVARA KONVERENTS

Äripäev

21. veebruar 2017,
Kultuurikatel
(Põhja pst 27a, Tallinn)

Konverentsil tutvustavad tuntud kinnisvaraettevõtjad oma kogemusi uute lahenduste leidmisel, anname häid näpunäiteid äriplaani kokkupanekuks ning ülevaatamiseks, arutame põletavatel investeerimise ja üüriruru teemadel, samuti saame ülevaate ärikinnisvara trendidest ning rahvusvahelise poliitika mõjust Eesti kinnisvaraturule.

Korraldajad Äripäeva teemaveebid Kinnisvarauudised.ee ja Ehitusuudised.ee

Päevakava 9.15-17.05

Konverentsi modereerib **Tõnu Toompark**,
Adaur Grupi kinnisvaraanalüütik

SUUR PILT. „TRUMPONOMIKA“ MÕJU KINNISVARATURULE

Peeter Koppel, SEB Eesti privaatpanganduse strateeg

ÄRIKINNISVARATURU OLULISEMAD TRENDID 2017

Margus Tinno, Colliers International partner

VÄRSKE LÄHENEMINE BÜROOHOONELE CENTENNIALI NÄITEL

Arle Mölder, Novira Capitali juhtivpartner

UUE KASUTUSOTSTARBE LEIDMINE VANALE TÖÖSTUSHOONELE KULTUURI-KATLA NÄITEL

Ivar Veerus, Kultuurikatla finants- ja müügijuht

ARUTELU. STOCK-OFFICE KUI TULEVIKU ÄRIKINNISVARA MUDEL?

Mihkel Pärtel, BPT Real Estate nõustamisvaldkonna juht

Allan Kool, Hammerhead OÜ juhatuse liige

Kaupo Jõgi, Vara Holding Eesti OÜ arenduskonsultant

Ruth Andresen, 1Partner Kinnisvara kutseline maakler

Olev-Mait Makk, Seven Kinnisvarakonsultandid investeringute ja nõustamisvaldkonna juht

ÄRIPÄEVA VÄIKEINVESTORITE UURINGU TUTVUSTUS

Esineja Äripäeva toimetusest

KUIDAS TEHA PANGALE SÖÖDAVAT ÄRIPLAANI?

Arko Kurtmann, LHV äripanganduse juht

TURUNDUSEELARVE - KAS EELARVE VIGADE PARANDAMISEKS?

Andre Poopuu, AdMoon OÜ juht

UUTE KORTERITE ANDMINE LÜHIAJALISELE ÜÜRILE PÄRNU ARENDUSE NÄITEL

Kalev Raidjõe, Triestate OÜ juhatuse liige

ARUTELU. UUED TUULED ÜÜRITURUL

Mika Sucksdorff, Uus Maa Kinnisvarabüroo juhatuse liige

Kalev Raidjõe, Triestate OÜ juhatuse liige

Peeter Pärtel, Fast Truck Education juhatuse liige

Timo Riismaa, Bonava Eesti OÜ tegevdirektor

Tarmo Karotam, Baltic Horizon Fund fondijuht

SOODUSHIND 259 € (km-ga 310.80 €) kehtib registreerimisel

kuni 14. veebruarini. Konverentsi tavahind on 299 eurot (km-ga 358.80 eurot).

Kahe või enama osaleja registreerimisel ühest ettevõttest kehtib hindadele 5% soodustus.

Programm, lisainfo ja registreerumine:

Telefonil **55 222 45** (Anne Oja) või **566 000 50** (Eva Kiisler).

Konverentsil oma toodete ja teenuste esitlemisest huvitatud ettevõtetal palume võtta ühendust konverentsi reklaamimüügi projektijuhi Eliise Nikopensiusega (eliise.nikopensius@aripaev.ee või telefon 55 31 442).

Toetajad:

Korraldajad:

Kinnisvarauudised.ee

Ehitusuudised.ee

TUNNUSTA SEKRETÄRI!

Kingi talle pääse konverentsile:

Sekretäride päev 2017

25. aprillil
Tallinna Kultuurikatlas

Korraldajad:

Sekretar.ee

Äripäev

ENESEKINDLALT KEVADESSE!

Kogemusi ja häid ideid bürootöö paremaks korraldamiseks tulevad jagama:

- Columbus Eesti tegevjuht **IVO SUURSOO**
- Euroopa Parlamendi saadik **KAJA KALLAS**
- dokumendihalduse ja arhiivindusspetsialist **MAILA KUKK**
- koolitaja **MIHKEL KANGUR**
- tehnoloogiaportaali Geenius.ee peatoimetaja **HANS LÕUGAS**
- esinemis- ja eneseväljendusoskuste koolitaja **VEIKKO TÄÄR**

Lisaks:

- Suurepärane võimalus kohtuda ühe päeva jooksul mitmesaja ametikaaslasega.
- Kuulutatakse välja konkursi PARIM SEKRETÄR 2017 võitja koostöös Officeday'ga.
- Esietendub Improteater RUUTU10 lõbus lavastus sekretärade tööelust.
- Vaheaegadel saab külastada messiala.
- Pausidel ootavad ees köhtupaitavad maitseelamused.
- Spetsiaalselt konverentsiks valminud menüü Tervise Cateringi peakokalt.
- Avatud on Tervise Cateringi mahlabaar, kus pakutakse tervisest pakatavaid shotte.
- Osalejate vahel läheb loosi suur hulk väärikaid auhindu.
- Stilist ŽENJA FOKIN esitleb värsked kevad-suviseid moetreende ja jagab stiilinõuandeid.
- Konverentsipäeva ja meeleolusid juhib armastatud näitleja Veikko Täär.
- Konverentsile järgneb meeleolukas *afterparty* Hiltoni hotelli Olympic Park Casinos.
- jpm

Konverentsikava

WWW.SEKRETAR.EE

Erihind 139 € (+km) kehtib kuni 13.veebruarini. Täishind 179 € (+km).

Lisainfo ja registreerimine: Tiive Murdoja, tiive.murdoja@aripaev.ee, 56 823 990

Konverentsil oma toodete ja teenuste esitlemisest huvitatud ettevõtetal palume võtta ühendust konverentsi reklaamimüügi projektijuhi Eliise Nikopensiusega (eliise.nikopensius@aripaev.ee või telefon 55 31 442).

Toetajad:

FIFAA

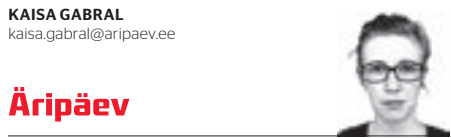

Tallinn Viimsi SPA

PÕLLUMAJANDUS

“Nii hullu aastat, kui oli eelmine, ei tohiks tulla!”

Kui eelmisel aastal maadlesid piimatootjad raskustega, siis tänavune on alanud rõõmsamates toonides. Piima hind tõuseb, kuid kriis pole veel läbi.

“Keegi täpselt ei oska ennustada, mida lähitulevik ja pikem perspektiiv sektorile toob, kuid piimatöösturid ütlevad ise, et nii hullu aastat, kui oli eelmine, ei tohiks tulla,” lausus piimakarjakasvatusega tegeleva Krootuse Agro ASi juht Ülo Tammeorg. “Vähemalt need ütlevad nii, kellele mina praegu piima müün.” Tema sõnul arvatakse, et mingi langus suvel piima hinnas võib tulla, aga mitte nii hull.

Statistikaameti analüüsist selgus, et võrreldes eelmise aasta jaanuariga kallines toit tänavu jaanuaris 3,7%, mida mõjutasid enim üle 8% kallinenud piim, piimatooted ja munad.

Tammeoru sõnul hakkas toorpiima hind tõusma juba eelmise aasta oktoobris. Vahepeal oli hind tema sõnul isegi nõksu parem kui praegu. “Meie jaoks on hea see, et piima hind on enam-vähem normaalseks taastunud, sellisele tasandile, et tasub toota. Kui see on üle 3000 euro tonn toorpiima kohta, siis enamik saab sellega nii hakkama, et ei pea peale maksma,” rääkis Tammeorg.

Teine positiivne moment, mis seda aastat eelmisest eristab, on Tammeoru sõnul uus valitsuskoalitsioon, kes on põllumeestele hea olnud – taastati üleminekutoetused. “Need veel pole aidanud, kuid loodame, et aitavad eelmisel perioodil ära jäänud investeeringuid hakata tegema. See on vajalik, et üldse edasi kesta,” ütles ta.

Nende ettevõttel on plaanis teraviljakui-vati rekonstrueerimine või uue soetamine pangalaenu abiga. Tammeoru sõnul hoitakse põidlaid pihus, et pank neid ikka aitaks. “Praegu ongi äriplaan uurimisel. Kas saame panga käest tuge või ei saa. Meil endal müünuseid eelmisest aastast katta vaja pole – tasumata arveid jms. Kasum jääb nulli lähedale ja käive on eelmise perioodiga võrreldes natuke isegi parem,” rääkis Tammeorg.

Sel aastal muretsevad Tammeoru sõnul rohkem teraviljakasvatajad, sest ilm on külm ja lund maas pole – talivilja kohal on küsimus, mida ja kui palju alles jääb.

“Kui need pangad jonnima ei hakkaks”

Pae Farmer OÜ juhatuse liikme Ülo Flauri sõnul on Eesti turg nii väike, et piima hinna tõusu taga on rohkem müügimeeste kokkulepped kui tegelik elu ja olu. “Eesti on nii väike, kohalikud kombinaadid teevad hinna ja siis kaubandus reageerib sellele meeeldi, kui on võimalik midagi kuskil kohendada. Seal on ju vaikivad kokkulepped ja need asjad liiguvad iseenesest paik,” rääkis Flaur.

Tema sõnul oleks ühtpidi kriis piimanduses justkui läbi ja teistpidi pole. “Piima hinna suhtes on võib-olla praegu läbi. Kuid see hind pole veel stabiilne. Toimub korrigeerimine, mis kogu maailmas suures vaates kogu aeg muutub,” rääkis Flaur ja lisas, et Euroopa Liidus on ladudesse piima varu-

tud. Ka võid on tema sõnul palju. “Eesti turul ma ei usu, et piimatoodete hinna tõus jätkub. See tehti nüüd ära,” rääkis Flaur.

Suurimaks väljakutseks on piimatootjatele tänavu see, et praegune piima hind jääks püsima. “Sel juhul suudame eelmise aasta augu ära täita. Kõigil on negatiivne kaasavara sellesse aastasse. Kel oli teravili ka veel juures, siis see ka ei andnud ju midagi,” rääkis Flaur.

Olulist rolli mängib tema sõnul ka pankade käitumine. “Kui pangad ei hakka nüüd kitsendusi looma või jonnima. Palju sõltub nüüd nende heatahtlikkusest ja mõistmisest,” rääkis Flaur.

Piimatootjad: osa hindu tõusis 20%

Saaremaa Piimatööstuse juhi Ülo Kivise sõnul võib öelda, et alates möödunud aasta augustist tõusma hakanud piimatoodete hind annab märku kriisi möödumisest. Samas vajaks turg stabiilsust ja kohanemist. “Ükskõik millisest sektorist jutt, siis rallimine ei ole kunagi hea. Kiire liikumise puhul kas siis üles või alla kaasnevad alati spekulatsioonid, mis tekitavadki koosmõjus suuremat resonantsi, kui turu olukord tegelikult peaks välja andma,” märkis Kivine.

Tema sõnul tõusis möödunud aasta teises pooles toorpiima hind 120 päevaga ligikaudu 55%, mis on ebanormaalselt suur muutuja, arvestades lühikest aega. “Praeguseks väljakujunenud tase on lubav ja pakub piimatootjatele enam turvalist majandamist kui eelnenud 24 kuud. Kuna tooraine osakaal piimatoodetes, eriti juustus ja võis, on valdav, siis mõjutas tooraine hinna tõus ka lõpptoodete hinda, mis võrreldes eelmise aastaga on erinevatel kaubagruppidel tõusnud enam kui 20%,” märkis Kivine.

Tema sõnul on toidu hind alati liikunud mingil määral koos kütuse hinnaga. “Edasine sõltub vägagi palju suuremas regioonis toimuvast,” jäi Kivine tuleviku koha pealt ebamääraseks.

Valio Eesti juhi Maido Solovjovi sõnul võib möödunud kahte aastat piimanduses pidada kriisiks, mitte hooajaliseks võnkeks. “Langesid kokku kaks erakorralist ja ebasoodsat asjaolu, Venemaa embargo ja piimakvootide kadumine Euroopas, mis tekitasid suure ületoodangu,” märkis Solovjov. Samas ei ole piimatootmine vaatamata piimakarja vähenemisele Eestis siiski palju kaotanud ja Eesti farmerid ning tänu sellele ka tootjad on kriisist võrdlemisi hästi välja tulnud. “Kriis on küll möödas, aga töötootmispotentsiaali kasvatamise nimel peab kindlasti veel jätkuma,” lisas ta.

Kuna hind hakkas tõusma, saavad Solovjovi sõnul nii piimatootjad kui ka tööstused, kelle käive ja kasum on olnud vahepeal väga suures languses, mõnevõrra kergendunult hingata. Kuna kevade lähenedes hakkab ka toorpiima pakkumine kasvama, on Solovjovi hinnangul tõenäoline, et hinnatõus kuigi kaua ei jätku. “Milliseks kujunevad hinnad suvel, on veel vara hinnata – avatud majanduse tingimustes reageerib meie turg sellele, milliseks kujuneb pakkumine ülejäänud Euroopas,” lisas ta.

▲ Piima hind on selline, et tasub toota, ütleb Krootuse Agro ASi juht Ülo Tammeorg. FOTO: RAUL MEE

KOMMENTAAR Kõrge hind on meie probleem

KAIDO SALURAND
Balbiino ASi juht

Oleme ainus suurtootja, kes teeb kõik oma jäätised eesti-maisest koorest, ning seetõttu on praegune enneolematult kõrge hind meie jaoks suur probleem.

Reaalsus on selline, et koore hind on praegu kümne aasta kõrgeim ning ei ole põhjust arvata, et see võiks saavutada taseme, mis oli veel näiteks aasta eest. Võrreldes aastatagusega on koore hind praegu pea topelt kõrgem! Soovime, et Eesti inimesed

ei peaks hinna tõttu valima välimaiseid alternatiive ning võiks jätkuvalt maiustada just Eesti jäätisega, seega nii kaua kui võimalik, me jäätise-sõpradele seda hinnatõusu edasi anda ei tahaks. Väikseid korrekture hinnas oleme olnud sunnitud tegema, et jät-kata oma tublidele töölistele õiglase palga maksmist.

Hinnatõus jätkub kõigis toidusektorites

SIRJE POTISEPP
toiduliidu juht

Piimatoodete kallinemise suurim mõjutaja on toorpiima hind, mis tõusis möödunud

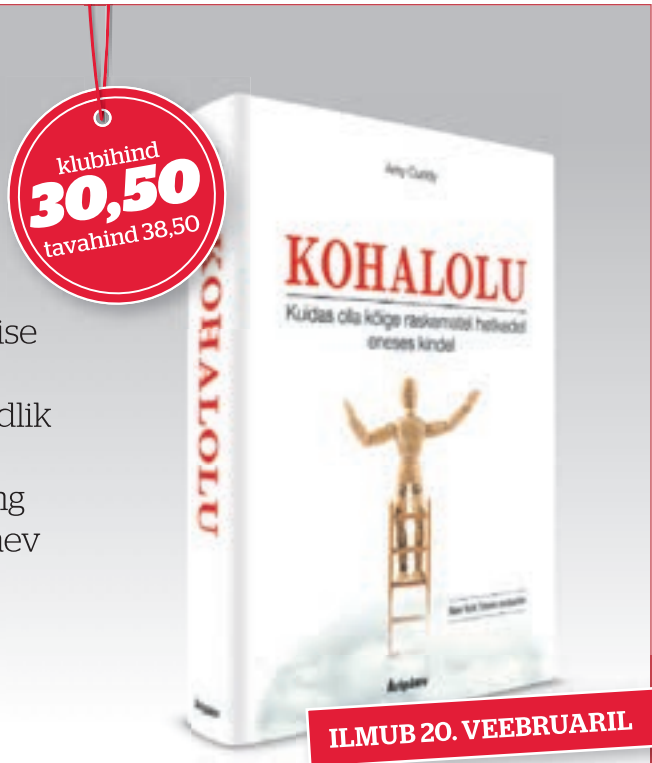
suve 20 sendilt liitri kohta detsembriks 32 sendile.

Samas on kallinenud ka teised tootmise komponendid. Suhkru hind tõusis möödunud aastal maailmaturul kolmandiku võrra. Samuti väljendub toidu hinnas energia hinna märkimisväärne tõus. Kõigele sellele lisandub palgasurve. Juba möödunud aastal prognoosisid toidusektorite esindajad tänavuseks olulist toiduhindade tõusu, millele avaldavad mõju ka vahetunud valituse maksupoliitilised otsused. Võib eeldada, et hinnatõus jätkub kõigis toidusektorites ja see on alles algus.

“

Amy Cuddy inspireeriv juhtimis-raamat annab praktilise ja sisuka ülevaate, kuidas kehakeele teadlik valdamine mõjutab inimese käitumist ning mida igaüks ise iga päev saab ära teha.

Ester Eomois
EBS-i juhtimise õppejõud

TEATER

Tallinna väikseimas teatrimajas elu keeb

Tallinnas Vana-Kalamaja tänaval asub ühes sammastega hoones legendaarne Kalma saun, kuid paljud ehk ei teagi, et samas majas tegutseb ka Teoteater, mis tähistab 25. aasta juubelit.

▲ Lavastus "Mängi minuga" kujutab üheöösuhte klassikalist maailma, kus rõõvarmastaja saab korraka inimeseks. FOTOD: TEOTEATER

KAROLIINA VASLI
kaasautor (Õntuleht)

Teatri loojad said nimeks inspiratsiooni ajutisest peavarjuta olekust ning teo kombel varanatuks seljas ringitassimisest.

Praegusesse tegutsemispaika koliti 2006. aastal. Teatri kodulehel seisab, et endisest laoruumist ümberehitatud 50kohalise saaliga koos on see Tallinna miniatuursem teatrimaja. On see pigem kujundlik võrdlus või tõesti pisim?

Teatrijuht Piret Viisimaa sõnas, et tegu ongi teokarbiga – kokku ruumi vaid 120 ruutmeetrit, lisaks siiski ka niinimetatud teatri buduaar, kuhu viib eraldi sissepääs ja seal saab etenduste puhul pakkuda toitlustust. Lisaks korraldatakse seal seminare, sünnipäevi, loenguid ning näitusi.

Esinemispaik leiti juhuslikult

"Kalamajja sattusime kümme aastat tagasi üsna juhuslikult – mujal pakutavad rendipinnad, mida üldse teatriks kujundada võimalik oleks olnud, olid kas liiga kallid või nõudsid liiga suuri rahalisi investeeringuid," meenutas Viisimaa. "Tol ajal polnud Kalamaja veel nii populaarne asum, aga kultuurilembus hõljus juba siis õhus ning teatrimaja sai kiiresti käidavaks kohaks."

▲ Lavastus "Bassein" (vasakul) räägib kunstnikerühmast, keda seovad hipilik elustiil, sõprus ja läbikukkumised töös. "Topeltwoody" (paremal) keskmes on abielu, reetmine ja andestamine, unelmad ja tegelikkus.

Etenduste arv jääb hooajal jooksul 120 kanti ehk põhimõtteliselt astutakse lavale igal kolmandal päeval. "Repertuaaris on lavastusi alates psühholoogilistest draamast kuni mudilaste mänguhommikuni. Põhiorhk on siiski täiskasvanutel, aga lastele on meile alati mängida meeldinud," rääkis Viisimaa. Dramaturgiline materjal on enamasti pärit tuntud autorite sulest, ent kuna jõulunäidendeid napib, on teatri meeskond neid aastaid juba ise kirjutanud ja publiku hulk näitab, et rahvale need meeldivad. Veebruaris on kavas kokku kaheksa etendust, märtsis koguni 11.

Kes kuuluvad kollektiivi, kas põhiliselt harrastajad või elukutselised? Viisimaa sõnab, et lavastajad ja kunstnikud peamiselt kutselised, ent näitlejaskond on kirju.

Näitlejad puhvetis

"Meil on rida väga häid harrastusnäitlejaid, kes julgelt kutselistega mõõtu võivad võtta. Kui meie hulgas pole sobivat tüüpi, laename kutseliste või vabakutseliste hulgast," märkis ta. Teoteatri põhitrupp on 25-liikmeline, kõik ei ole näitlejad, vaid täidavad ka saali teenindaja, valgus- ja helitehniku ning puhvetipreili ametikohustust.

» **Kümme aastat tagasi polnud Kalamaja veel nii populaarne asum, aga kultuurilembus hõljus juba siis õhus.**
Teoteatri juhataja Piret Viisimaa

TEATER Teoteater

Vana-Kalamaja 9a, Tallinn
Etenduste piletid 7-12 eurot,
lasteetendustele vahel 4-5 eurot.
www.teoteater.ee

Mullu sügisel startinud hooaeg on Teoteatri juubelihooaeg, sest nagu juba mainitudki, täitis 25. tegevusaasta.

Sel kevadel on plaanis välja tuua veel kaks uut lavastust: täiskasvanuile Efraim Kishoni heatasemeline komöödia "Abielutunistus" ja lastele E. Lazari vaimukas absurdimägauline näidend "Dödömm-dödömm".

Raskuste kiuste optimistlikud

Paratamatult tekib küsimus, kui keerukas on üldse pisiteatrit elus hoida ja majandada. Viisimaa nentis, et suuremad teatrid saavad riigi rahakotist lõviosa ja väikeste rahastust tahetakse veelgi vähendada.

"Teoteater tegutseb nagu iga teine repertuaariteater, ainult selle vahega, et meie peame paljud ametikohad täitma vabatahtlike abiga," selgitas ta.

"Lavastuste dekoratsioonide ja kostüümide puhul me allahindlust ei tee, kuigi raha kulutamisel püüame jälgida põhimõtet – nii palju kui vajalik ja nii vähe kui võimalik."

▲ Sherlock Holmes (Benedict Cumberbatch) ja tema ustav abiline doktor Waton (Martin Freeman). FOTO: ALPHACODERS.COM

RAAMAT/TELESARI

130 aastat Sherlocki lugusid

EIKE JOHANNA RAIELO
kaasautor

Kui Šoti kirjanik Artur Conan Doyle 1887. aastal oma esimese Sherlock Holmesi loo ajakirjas Beeton's Christmas Annual avaldas, oskas ta vaevalt arvata, et lõpetab nelja novelli ja 56 lühijutuga ning et 130 aastat hiljem leidub endiselt tänuilike lugejaid ja kokkulugematul arvul loo edasijutustajaid. Mis teeb ühe väljamõeldud raamatukangelase nii eriliseks ja loo nõnda paeluvaks?

Sherlock Holmes suudab märgata seda, mis paljudel teistel kahe silma vahele jääb. Tema võime kasutada oma ressursse optimaalselt ning teada ainult vajalikku, tõstab lugejais iha end temaga samastada.

Mänglevad lahendused

Maria Konnikova kirjeldas oma raamatus "Meelevalitseja" ("Mastermind") põhjalike näidete toel Sherlock Holmesi meetodeid ning tegi need üsna kergesti omandatavaks.

Võime lahendada müsteeriume mängleva kergusega ja tuua segastesse asjaoludesse selgust vaid oma järelduste põhjal on

PÕNEVUS Sherlock Holmesi lood

Arthur Conan Doyle

BBC telesari "Sherlock"

Auhinnatud menusarja neljas hooaeg ETV ekraanil alates 08.01 pühapäeva õhtuti kell 22.

kordus laupäeva hilisõhtul. Sarja saab et.vee lehelt vaadata seitsme päeva jooksul pärast eetrisolekut ainult Eesti territooriumil.

www.etv.ee

miski, mis tõmbab tähelepanu ja lööb kõrvalseisjad pahviks.

Vähe rõhku ei saa panna ka Arthur Conan Doyle'i kirjastiilile. Hilisviktoriaanlikes perioodikaväljaannetes avaldatud lood kerisid pinget ja tekitasid uudishimu puändi ja lahenduse suhtes.

Et lugu on jutustatud enamjaolt läbi Doktor Watsoni silmade, lubab uskuda, et loetakse memuaare, mitte väljamõel-

dist. Ajastutruu sõnavara tuleb ägedaimalt välja originaalis, sest hoolimata tõlke professionaalsusest ei suuda ükski teine keel lingvistilist kultuuriruumi sama hästi edasi anda.

Ei midagi juhuslikku

Sherlocki lood on inspireerinud IMDb andmetel rohkem kui 200 televisiooni- ja linasteost. Neist hiljutisim, BBC "Sherlock", on uhkelt telesarjade paremikus.

Sarja autorid Mark Gatiss ja Steven Moffat on meisterlikult keeranud originaalile vindi peale, tuues tegevustiku 21. sajandi Londonisse. Raamatu lugeja leiab sarjast tuttavaid kohi, kuid ei saa kunagi lõpplahenduses kindel olla, sest ükski episood pole otse raamatust mahavõetud.

BBC "Sherlocki" menu taga on mõtteliikumist tabav kaameratöö ja allteksti edastamine detailide kaudu. Vaataja juhatakse samm-sammult läbi iga juhtumi, avardades vastavalt uuele informatsioonile ja järeldustele, mida Sherlock neist teeb.

Seda põnevamana mõjuvad kohad, mil vaatajale ei edastata loo kogu sisu – nagu Sherlocki

näiline enesetapp teise hooaja lõpul ning naasmine kolmanda hooaja alguses. Vaatamise teeb nauditavaks asjaolu, et midagi pole juhuse hoolde jäetud – näitlejate mikroilmed jutustavad loo loo sees, linnumotiivid naisosatäitjate tapeetidel iseloomustavad neid endid ja elegantselt naeruvääristatakse aegunud mõttemalle, nagu naiste piiratud õigusi viktoriaanlikul ajal.

Sherlock on kindlasti intrigeeriv sari – on fänne, kes jätkavad lugu vastavalt oma fantaasiale sealt, kust see pooleli jäi, ning inimesi, kellele see pigem ei meeldi, kuid igatahes sellest räägitakse.

Raamatud ja sarjad võivad ju kategoriseeruda üldiselt meelelahutuse alla, kuid ka neist on midagi kõrva taha panna.

Mitte ilmaasjata ei ole BBC "Sherlock" oma meetodeid *science of deduction*iks nimetanud: teadlikkus enese mõjutatavusest ümbritsevast, oskus juhtida oma mõtteid ja reaktsioone vastavalt ning seeläbi olla juht, mitte juhitud, nõuab pühendumust ja õpihimu. Nii saabki sukkelduda Sherlocki maailma.

TOIMETAJA VEERG

Vabanduse (!) väljak

Miks on nii, et ükskõik kui suur on heaolu, inimesed ikka kiruvad oma ülemusi ja valitsust?

Selles on midagi üldinimlikku, et pinnud teise silmas hakkavad paremini silma kui palk enda omas. Eriti köetakse end sel teemal üles, kui tuleb võimalus kive ülemuste kapsaaeda visata. Siis on kõik järsku suured Kalevipojad, kes laia kaarega lennutavad kive, mis paistavad kohati isegi neist endist suuremad.

Kõik kiruvad teiste rumalust, aga kes julgeks vabandada ja iseenda puudulikkust tunnistada?

Laulja Mari Jürjens ükskord julges. Kirjutas laulu sõnadega: "loll on see, kes armastab, nagu mina seda teen". Sellega sai ta nii mõnegi pööritava pilgu osaliseks, aga mulle meeldib ta siiras ausus.

Ma tahaks ka öelda, et teate, mina olen küll ise rumal. Maailmas on lõputult palju nähtusi, mida ma ei suuda kunagi mõista, ükskõik, kui väga ma püüaks. Oleks vaid enesepete nimetada end, väikest sipelgat selles suures kõiksuses, "targaks".

Sõidan iga päev mööda Vabaduse väljakust ja leian, et sellise kõrval võiks igas linnas või alevis olla ka Vabaduse (!) väljak. Et kui siis sõidad autoga sellest mööda või bussi valjuhääldist kostab "Järgmine peatus: Vabaduse väljak", meenuks kolleegi tagarääkimise, ülemuse parastamise või valitsuse kirumise asemel mõnigi kord siiralt öelda: "Andke andeks, ma ise olen loll." Mõistagi pole sellise väljaku puudumine linnavõimu või valitsuse süü. Tegelikult on kurb tõsiasi, et isegi selle ehitamisest pole kasu, kui inimesed ise oma südames sellisele väljakule ruumi ei tee.

HELE-MARIA TAIMLA
helemaria@aripaev.ee

» Kõik kiruvad teiste rumalust, aga kes julgeks vabandada ja oma puudulikkust tunnistada?

13.02

kell 18.30 on Saku Suurhallis korvpalliplatsil vastamisi BC Kalev Cramo ja Siim-Sander Vene koduklubi Nižni Novgorod. Piletid 5-8,90 eurot. Nädal hiljem võõrustab Saku Suurhall Balti liiga *play-off*'i, kus BC Kalev Cramo võistleb TTÜ Korvpalliklubiga. www.piletilevi.ee

EESTI MESSID esitleb

**OSALUSLEPINGUTE
SÕLMIMINE ON ALANUD!
WWW.TOIDUMESS.EE**

Tallinna Lauluväljak, 5.-6. mai 2017.
Sissepääs tasuta.

70 000m2 messipinda - 500 eksponenti - 100 000 külastajat

SÖÖMA!
EESTI TOIDUMESS

MART RAUN SOOVITAB

TOP 4 samasooliste armastuslood

1. "Brokebacki mägi" (2005). Ang Lee pärjatud film, mis jäi šokeerivalt ilma parima filmi kuldmehest. See on armastuslugu lambakarjustena töötavatest kauboidest Jackist (Jake Gyllenhaal) ja Ennisest (Heath Ledger), kes ei saa oma suhet ajastu moraalnormide tõttu avalikustada. Mõlemad abielluvad ning loovad pere, kuid ei suuda teineteisega olla ning käivad salaja teineteisega kohtumas. Kaunite osatäitmistega suurepäraselt teostatud südantlõhestav ja emotsionaalne film.

▲ Heath Ledger ja Jake Gyllenhaal.

2. "Happy Together" (1997). Cannes'is parima režii auhinnaga Wong Kar Wai tundeküllase ning energilise loo keskmes on Lai (Tony Leung) ja tema poiss-sõbra Ho (Leslie Cheung) tormiline suhe. Mõlemad on parema elu otsingul Hongkongist Argentinasse sõitnud. Nende suhe on pingeline ja pidevate kokku- ja lahkuminekutega. Kui Lai leiab endale uue kaaslase, ei näe Ho suhte jätkamisel enam mõtet. Mõne aja pärast on aga mõlemad üksi võõras riigis. Lavastajale omaselt visuaalselt leidlik ja kütkestav film, kujutamaks, kuidas armastus võib haiget teha.

3. "Taevalikud olendid" (1994). Film, mis tõi režissöör Peter Jacksoni ("Sõrmuste isanda" triloogia) rahvusvahelise filmimaastiku huviorbiiti. Film jutustab tõsielul põhineva loo 1952. aastal Uus-Meremaal saanud rikka Inglise tüdruku Julieti (Kate Winslet) ning keskklassist pärit Pauline'i (Melanie Lynskey) suhtest. Tüdrukuid seovad ühised huvid ja meeletu kujutlusvõime. Tasapisi nad armuvad ning põgenevad omaenda fantaasiamailma. Juliet ja Pauline plaanivad mõrva, et keegi ei saaks neid teineteisest lahutada.

4. "Carol" (2015). Nagu "Moonlight", on ka "Carol" lihtne lugu, kus tegelik draama toimub tegelaste siseheites. Tegevus leiab aset 1950ndate New Yorgis. Kaks täiesti erineva taustaga naist astuvad üle ajastu normidest, andes järele tugevale vastastikusele külgetõmbele. Therese Belivet (Rooney Mara) töötab ühes Manhattani kaubamajas ja unistab paremast elust. Seal kohtub ta Caroliga (Cate Blanchett), kütkestavat naist, kes on õnnelt abielus. Mara ja Blanchett on oma rollis võrratud.

▲ Narkodiiler Juan (Mahershala Ali) päästab noore "Little" Chironi ning hoolitseb tema eest kui isa. FOTOD: TOOTJA

KINO

Näiliselt lihtne lugu keerulisest elust

Eelmise aasta kiidetuim teos, parima draamafilmi Kuldgloobuse võitnud ning kaheksale Oscarile kandideeriv "Kuuvalgus" on nüüd Eesti kinodes.

MART RAUN
filmitegija ja -blogija

Loo peategelane Chiron on lapsest peale teadnud, et on teistsugune kui teised poisid. Tema elus on olnud palju verbaalset ja füüsilist vägivalda. Kuidas mõjutavad keskkond, teiste suhtumine ja poisi enda hirmud tema kujunemist ja seksuaalsust, vaatleb film läbi kolme eluetapi.

Delikaatne jutustus

Samu motive on mitu Ameerika mustanahalist filmitegijat ennegi käsitlenud. Sarnaselt linastestega "Boyz n the Hood" (1991) ja "Menace II Society" (1993) on siingi tegu ühe mustanahalise noormehe täiskasvanuks saamise looga, mis leiab aset Ameerika suurlinnas, keset kuritegevust ja uimasteid. Los Angelese asemel on tegevuspaigaks seekord Miami ja nii teostusliku kui ka sisulise fookuse tõttu on film värskev.

Tegelased ja motiivid on ju tuttavad, ent režissöör-stsenarist Barry Jenkins suudab klišeid vältida ning luua ääretult intiimse ning inimliku portree esmapilgul arhetüüpsetest tegelastest. Väga palju mängivad "Kuuvalguses" detailid ning tegelaste siseilmas toimuv.

Film on poeetiline ja delikaatne. See on küll indie-film, aga üllatavalt ebaameerikaliku tunnetusega. Oma vaoshoitud elegantsilt meenutab teos pigem Aasia kino, näiteks Wong Kar Wai ("In the Mood for Love") loomingut. Üks pilk või žest on olulisem kui öeldud sõna.

Tegelik hingeelu ja maskid

Film koosneb kolmest peatükist, mis kannavad peategelase hüüdnimesid: Litt-

▲ Peategelase ema Paula (Naomie Harris) võitleb narkosõltuvusega, ent hoolib oma pojast väga.

DRAAMA
"Kuuvalgus" ("Moonlight")**Režissöör:** Barry Jenkins**Osades:** Mahershala Ali, Naomie Harris, Shariff Earp, Duan Sanderson, Alex R. Hibbert, Ashton Sanders, Trevante Rhodes.**Kinodes alates:** 03.02**LOE VEEBIST****Mart Rauni filmiblogi**
martraun.wordpress.com

lemad illustreerivad hästi seksuaalvähemuste valikuid.

Mööda nõiaringi

Filmi iseloomustab detailideni läbituntatud ja voolav pildikeel, mille üheks läbivaks teemaks on elu- või nõiaring. Näeme seda juba esimeses kaadris ning edaspidi loo sõlmpunktides. Film ise kujutab endast eluringi. Omamoodi nõiaring avaldub poisi elukäigus, kui ta sõbruneb narkodiiler Juaniga (rolli eest Oscarile kandideeriv Mahershala Ali), ning saab lõpuks ise diileriks. On see keskkonnast tulenev paratamatus, ellujäämisinstinkt, isakuju otsimine või poisi vaba valik?

Filmi lõppedes meenus filmiajaloo ühe olulisema lavastaja Friedrich Wilhelm Murnau ("Nosferatu", "Sunrise") kaunis lause: "Tõeline kunst on lihtne, aga lihtsus eeldab kõige suuremat kunsti". See kehtib ka "Moonlighti" kohta. Näiliselt lihtsat lugu vaadates võib selle mitmekihilisus esmapilgul isegi märkamatuks jääda. Samas puudutatakse seda jutustades sügavalt ja elulisi teemasid.

Lainela
PUHKEKÜLA

Neeme tee 70, Käsmu, Vihula vald, tel +372 5809 0917
lainela.puhkekyla@gmail.com, www.lainela.ee

Ca 200 kohta mere ääres; lisaks saunad ja saalid.
Territoorium 3 ha. Piiramatu telkimisala.

P-R soodushinnad. Küsi pakkumist!

- ☕
- 🛏
- 🍴
- 🍷
- ♿
- 🚗
- 🔍
- 🏠
- 🔥

TEATER

Südametunnistuse salasopid

ANETT RANNAMETS
kaasautor

Vene Teatris on lavale toodud Dostojevski kuulus romaan “Kuritöö ja karistus”, mille väl-jaandmine päästis autori omal ajal võlgadest.

“Kuritöö ja karistus” on üks Vene tuntumatest teostest, mille autoriks Vene nimekamaim kirjamees Fjodor Dostojevski. Tema suur paradoks seisneb aga selles, et kuigi ta ise pidas end puhtalt Vene kirjanikuks, osutus ta siiski üheks kõige tähtsamaks sõnasepaks maailmas. Kõnealune romaan kannab endaga kaasas suuri tiitleid, nagu sõnakunsti tippsaavutus ja terve ajaloo mõjukaim psühholoogiline kriminaalromaan. Kirjanduskriitikud üle ilma on Dostojevskit nimetanud maailmakirjanduse suurimaks psühholoogiks.

Romaaniga võlast priiks

Selle teosega sai kirjanik väidetavalt lahti oma võlgadest, mis mängusõltuvuse tõttu olid tekkinud. Romaani ilmumises nägi Dostojevski väljapääsu ja kirjutas alla lepingule, mille kohaselt sai ta lahti oma võlakoormast. Väga väikese perioodi jooksul suutis ta kirjutada väga menuka teose, mida loetakse palju ka tänapäeval. Rahaprobleemide teemast on juttu ka romaanis.

Loo peategelane on 23aastane üliõpilane Raskolnikov, kes

DRAAMA

“Kuritöö ja karistus” Vene Teatris

Autor: Fjodor Dostojevski
Lavastaja: Igor Lõssov
Osades: Janika Arum, Sergei Tšerkassov, Viktor Marvin, Natalja Murina, Jelena Tarassenko, Aleksandr Okunev, Jelena Jakovleva, Lilia Šinkarjova
Etendused jaanuarist aprillini.
Piletid 11-17 eurot
Esietendus 01.02.2017.
www.veneteater.ee

uskus, et inimene võib seadustest mööda vaadata juhul, kui ta usub, et ta tegudest on kasu tervele inimkonnale ja seeläbi saab maailmast parem paik.

Tegemist oli suurshullustuses mehega, kes pidas end teistest paremaks, andekamaks ning nimetas end haruldaseks. Illusioonides elamise ja tegude tõttu, mida ükski tervemõistuslik inimene ei teeks, sai Raskolnikov karistuse kohutavate süümepiinade ja paranoia näol.

Dostojevskit pikka aega ning süvenenult uurinud lavastaja Igor Lõssov tahab lavastuse kaudu näidata just seda, kuidas inimene on nõus oma eesmärkide saavutamise nimel seljata-ma palju raskusi ja astuma üle suurtest takistustest – isegi teistest inimestest.

“Kui me ringi vaatame, siis

saame kurvastusega aru, et nii-moodi kaasaegne maailm üles ehitatud ongi,” selgitas lavastaja. Vihje on ilmselge – kuigi tegemist on looga, mis on ilmunud 1866. aastal, leiab sellest palju paralleele ka tänapäevaga.

◀ Kuigi Rasolnikov suudab enda kuritegelikkku käitumist oma kummalise maailmavaatega seletada, närivad teda tõsised süüme-piinad.

FOTO: VENE TEATER

KOOMIKS

KONTSERT

Kolm soovitust Talvejazzilt

HELE-MARIA TAIMLA
Puhkepäeva toimetaja

Eelmaitse igakevadisest Jazz-kaarest annab täna algav Talvejazz.

Märtsi keskpaigani vältav kontserdisari kätkeb ühtekokku 14 muusikaõhtut Tallinnas, Viljandis, Tartus, Otepääl ja Haapsalus. Otsa teeb täna õhtul lah-ti trio Equally Stupid (Soome-Island-Šveits) NO99 džässiklu-bis. Nagu nimigi viitab (tõlkes: ühtmoodi rumalad), on tegu humoorika ja mängulise selts-konnaga.

Kodulehelt vaatab vastu kolm kirevais rõivais ja tennis-tes noormeest, kelle muusikast kostub päris palju rokki ja koha-ti idamaiseid meloodiaid. Suu-rele osale Eesti publikust on see kindlasti midagi täiesti uut ja teistsugust.

Eksootilised meloodiad

1.–5. märtsini annavad Talve-jazzil kontserte Islandi laulja-tar Ragga Gröndal koos kitarris-tiga. Islandi muusikaauhindade jagamisel neli korda parimaks tunnustatud lauljatar jutustab haaravaid lugusid Islandi nais-te saatusest. Hea võimalus nä-ha ja kuulda, milline muusika on meelepärane eksootilise Is-landi elanikele.

Uut muusikat Prantsusmaalt toob duo Rhizottome, kes esi-neb märtsi algul Tallinnas ja

▲ Ragga Gröndal on valitud neli korda Islandi parimaks naislauljaks. Ta on välja andnud suisa kaheksa omaloomingulist sooloalbumit. FOTO: JAZZKAAR.EE

Viljandis. Saab kuulda Eestis ebatüüpilist, aga Prantsuse muusikale iseloomulikke akor-dioni ja saksofoni duot. Nad vil-jelevad küllaltki tüüpilist, lõbu-sat ja helget Prantsuse muusi-kat, mis toob paljudele ilmselt silme ette Prantsuse filmid.

DŽÄSS

TALVEJAZZ 2017

Džässtrio Equally Stupid
10.02 NO99 džässiklubis
Ragga Gröndal (laul) ja Gud-mundur Pétursson (kitarr)
01.–05.03 Tartus, Haapsalus, Tallinnas ja Viljandis
Armelle Dousset (akordion) ja Matthieu Metzger (sak-sofon)
03.–04.03 Tallinnas ja Viljandis
Piletid 7-18 eurot.
www.jazzkaar.ee

hooaja peatoetaja

Rahvusooper
Estonia

Eesti Kontsert

Kontserdisari

“Kuldne klassika. Beethoven”

Rahvusooper Estonia koor ja orkester

Voces Musicales

Kammerkoor

Elena Braznik sopran, **Aule Urb** metsosopran

Oliver Kuusik tenor, **Märt Jakobson** bass

Dirigent Vello Pähn

Beethoven. Missa C-duur op. 86
Bruckner. Sümfoonia nr 3

L 18. veebruar kell 19
Estonia kontserdisaal

Rahvusooper
Estonia
koor ja orkester
110

eestikontsert.ee

RESTORANITEST

Vinoteegist restoraniiks

▲ Kadrioru vinoteek-restoran on justkui väike õde Tabasalu Luccale. FOTOD: RAUL MEE

Juba mõnda aega Kadriorus Terasel tänaval tegutsenud vinoteek Lucca Enoteca laienes ja nüüd on seal lisaks poele ka väike hubane restoran.

HEIDI VIHMA
kaasaautor

Kadrioru Lucca taga on staažikas *restaurateur* Mart Tomson, kes on osalenud mitme restorani käivitamisel, nende hulgas kuulsusrikka Pegasuse taaselustamisel. Viimased aastad on ta pühendanud Tabasalu Luccale, mis paar kuud tagasi sai omale sõsara Kadriorus.

Itaalia inspireerib

Üllatusega leidsin Kadrioru Lucca sisekujunduses viiteid kunagisele Pegasusele. Otsest sarnasust pole, selleks on ruumid liiga erinevad, aga kerge joonega toolid, Martin Saare värvierksad maalid ja üldine värvilahendus loovad kaunisti kunagise Pegasusega sarnaneva miljöö.

Itaalia mõjusid kannab nii Tabasalu kui ka Kadrioru Lucca köök. Menüüs kohatab mitmeid Eestis kodunenud itaalia roogi nagu *vitello tonnato*, *carpaccio* (kuigi forellist, mitte veiselihast), risotod ja pastad. Teiseks köögisuunaks tundub olevat Lähis-Ida: hummus ja baklava, lambakebab araabiapärase vürtsika kastmega. Lisaks neile veel rahvusvahelised menüüid: austru, vasikapõsk, ahjus küpsetatud jänese-koib jms.

Küpsetatud austrid serveeriti tomatise Hollandi kastme ja pankost ning krõbeda parmesanikatttega.

Serveering oli efektn: tume vaagen, õhukesele soolakihi laotud austru, nende vahel rubiinidena säramas granaadõunaseemned ning karpide vahele pistetud kergelt suitsev rosmariinioksake, mille aroom jäi veel tükiks ajaks laua kohale hõljuma.

► Veini toovad omanikud ise välismaalt kohale.

Pearoaks valisin kaheksajala. Pean tunnistama, et minu jaoks on see kombitsaloom vastupandamatu ja kus see vähegi menüüsse on võetud, pean ära proovima. Lucca kaheksajalg oli meeldiva tekstuuriga ja toekas, lisandiks spinatirisoto ja marineeritud fenkol. Aniisne krõmp-suv fenkol täiendas spinati rohust mahe-dust ja koos moodustasid nad kaheksajalale meeldiva saateansambli.

Lapsepõlvemaitset

Magustoiduks tellisin lumepallidesser-di, mis kujutas endast kaasaegset improvisatsiooni klassikalise lumepallisupi teemadel. Lapsepõlvemaitsete taas elustamine garanteerib edu, teavad ilmselt kõik kokad ja restoraniomanikud ning loomulikult suutis ka Lucca minu lapsepõlve lemmikroaga mu südame võita.

Kuna Lucca pole ainult restoran, vaid

ka vinoteek, jätsin veinivaliku teenindaja hooleks ega pidanud kahetsema – soovitatud vein sobis nii eelroa kui ka pearoaga. Tänu *coravin*ile on Luccas klaasikaupa veini pakkumise võimalus praktiliselt piiramatult. Selgituseks neile, kes selle veinimaailma viimase suurema uudisega veel pole kokku puutunud: *coravin* on avatud pudelis veini säilitamise tehnoloogia, mis võimaldab pakkuda restoranides kallimaid veine klaasi kaupa kartmata, et need avatuna seisma jäävad ja riknevad.

Nagu ettekandja kinnitas, toob veiniaäri kõik oma veinid välismaalt ise, eelistades neid, kes kuuluvad oma piirkonna parimate hulka. Valikus on Vana Maailma traditsioonilised veinimaad nagu Itaalia, Prantsusmaa, Hispaania ja Saksamaa, lisaks Portugal ja Austria. Niisamuti on nad ise maale toonud ka Itaalia külmpressitud õli, mineraalvee ja kohvi.

HINNANG**Lucca Enoteca**

Toit:	Teenindus:	Interjäär:	Kokku:
8	10	9	27

Address: Terasel 16, Tallinn
Telefon: 5803 1872
Avatud: T-L 12-23
Põhiroogade hinnad: 11,50-16,50 eurot
www.lucca.ee

ÄRIPÄEV SOOVITAB**Äripäeva tunnustava märgi pälvitud restoranid**

	toit	teenindus	interjäär
Bordoo , Tallinn	10	9	9
Haku , Tallinn	9	9	10
Leib Resto ja Aed , Tallinn	9	9	10
Pull , Tallinn	9	9	10
Salt , Tallinn	9	10	9
Ribe , Tallinn	9	9	9
Lucca Enoteca , Tallinn	8	10	9
Hõlm , Tartu	8	8	10
Mon Repos , Tallinn	10	7	9
Mr. Jakob , Otepää	8	8	10
FAO27 , Tabasalu	8	7	10
GreenBakery , Tallinn	8	9	8
Korsten, Armastus & Hea Toit , Tallinn	9	6	10
La Tabla , Tallinn	8	8	9
Linnuküla Resto , Tallinn	9	7	9
MuSu , Tallinn	8	8	9
Noot , Pärnu	9	8	8
Sardiinid , Tallinn	8	8	9
Taste of Asia , Tallinn	8	7	10
UmbRoht , Tartu	9	8	8
Vidrik , Sangaste	9	7	9
Villa Wesset , Pärnu	8	9	8
WuWei , Tallinn	8	8	9

Äripäev soovitab klepsu pälvivad alates 2016. aastast söögikohad, mis saavad restoranitest kokku 25 või rohkem punkti.

LOE VEEBIST

Äripäeva restoranitestid
www.aripaev.ee/restoranitest

Äripäev
soovitab

aripaev.ee/restoranitest

Siin on head toidud ja meeldiva teenindus!

RAAMAT

Turisti pilk Eestile läbi sovetliku krimiprisma

KASPAR VIILUP
kaasautor (ERR)

Krimiromaane, eriti veel traditsioonilisi, kus uurija lahendab mastaapset pahategu, võib pidada meelelahutuseks, mis annab end kergesti kätte ega esita lugejale suuri nõudmisi.

Sellised raamatud aitavad aega veeta ja kirjanduslikust aspektist on need teosed üsna alasti, seal ei ole midagi üksipulgi lahti võtta. “Tallinna rong” pakub aga huvi juba puhtalt autori tõttu.

Põnev ja ladus lugemine

Arno Saare pseudonüümi taha peidab end tundmatuks jääda sooviv Itaalia kirjanik, kes väga armastab Eestit.

Ta on veetnud siin mitu suve ning on siinse eluoluga hästi kursis. Ta teab, kus on Tallinna varjatud söögikohad, tal on selgelt silme ees vanalinna tänavad, Kadriori ja kohati isegi pisikesed detailid, mida meie siin elades tähele ei pane. Tänu sellele asetub Saare krimiromaani tegevustik väga täpsesse ja eestlasele tuttavasse maailma.

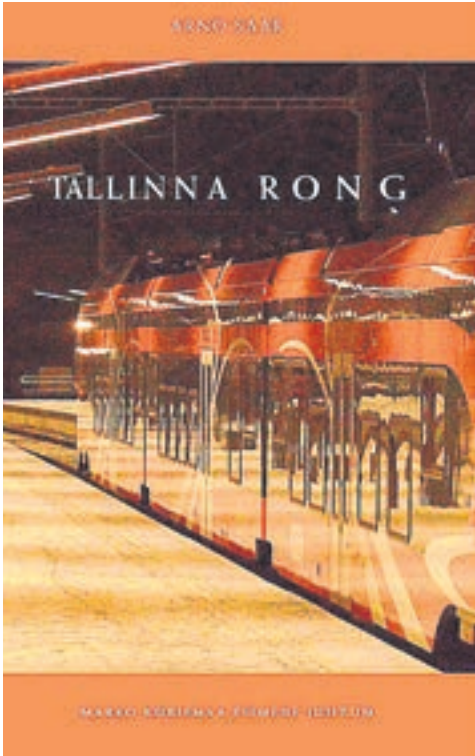
Kirjeldustest tulvil lugu on

HINNANG
Arno Saar
“Tallinna rong”

7

Kirjastus: Tänapäev

► **Raamatu moodsa kujunduse taga on mõningase ajaloo- hõnguga lugu. FOTO: TOOTJA**

põnev lugeda ning tekst voolab silme eest läbi kiiresti, meenutades Robert Ludlumi tuntu- maid teoseid.

Samas õhkab “Tallinna rongist” vandenõuteoreetilisust ja pahaendelisust, hoides samas põhjamaiselt aeglaseid pööreid.

Tegelastel ei ole kuhugi kiiret, ikka jõutakse naisega väike õhtusöök korraldada või jalu- tuskäik ette võtta.

Siiski välismaalase pilgu läbi

Loo suurim miinus on see, et pole tervilikku ühiskondlikku konteksti, mis annaks viima-

se tõuke ja puhuks narratiivile elu sisse. Me näeme Eestit läbi turisti pilgu, seal puudub tänapäevane kultuuriline ja poliitiline tagapind.

“Tallinna rongi” kuvand Eestist on pigem sovetlik – pime ja logisev, roostetav ja abitu Ida-Euroopa riik, mis ei ole paari aastakümnega kuhugi jõudnud. Paralleeluniversum, kus aeg on seisma jäänud.

Bordellide ja suurte musk- litega turvameeste maailm on pisut nagu Kaur Kenderi teosed ilma vägivalda ja kirevate seksikirjeldusteta. Higi, vere- ja alkoholilõhnaline meeste-

maailm on Arno Saare sule läbi saanud küllaltki pehme ja turvalise kuvandi.

Teatud mõttes võib “Tallinna rongi” võrrelda Indrek Hargla Melchiori-teostega. Kirjanik on mingi kindla temaatika, ajastu ja linnapildi meeletu austaja ning ta kirjutab sellele isikliku armastuskirja.

Täpselt sellisena tuli võtta Hargla teosed ja niisamuti peaks hindama ka Arno Saare kriminulli. Huvitav saab olema aga see, mida teeb Arno Saar järgmistes Tallinna-teostes. Väidetavalt oli tegu sarja esi- mese osaga.

TELESARI

Mis tunne on lapsi kasvatada?

HELE-MARIA TAIMLA
Puhkepäeva toimetaja

Paljud unistavad, et elu oleks erakordne nagu filmis, aga aina enam on kino- ja telepublikut, kes tahaks ekraanil näha just ta- valist ja ausat argielu.

Argiseid rööme ja muresid jutustab eluliselt NBC telesari “Parenthood”. Sari keskendub pereelule Bravermanide su- guvõsas: fookuses on pensionäridest abi- elupaar ning nende neli täiskasvanud last oma perelega.

Sari käsitleb oma kuue hooaja (2010–2015) jook- sul erinevaid prob- leeme suhetes, las- te kasvatamises ja toimetulekus vane- matega.

Eri tegelaste kaudu jutustatakse elulisi lugusid vaimupuudega lapse kasva- tamisest, vanemate lahkuminekumõjust lastele, truudusetuse võlust ja valust, töö saamisest ja kaotamisest ning elu võima- likkusest samas majas keevavereliste teis- melistega.

Sarja on loonud Jason Katims (“The Vow”), kes enda sõnul tegigi lihtsalt sarja inimestest ja nende tunnetest. Stsenaa- rium sai alguse tegevusliinist, kus perepe- jal avastatakse Aspergeri sündroom ning kogu suguvõsa peab õppima sellega ko- hanema. Nähes, kuidas see tegevusliin te- gijaid kõnetas, said tegijad julgust juurde rääkida ekraanil elulisi lugusid.

“Parenthoodis” ongi tõesti justkui päris inimesed oma kõhkluste, kiusatuste ja ras- kustega, kuid ka heade kavatsuste ja loo- tusega. Kunstlikku draamat seal pole.

HINNANG
“Parenthood”

10

Kingi sõbrale sooloõhtu

Täpselt sõbrapäeval, 14. veebruaril on harukordne võimalus kuulda Es- tonia kontserdisaalis noort ja sära- vat klaverivirtuoosi Johan Randve- ret, kes oma energilisuse ja rõõm- sameelsusega toob kontserdisaa- li lisaks meelikõitvale muusikale ka sõbrapäevale omase heatujuulise meeleolu.

Pianist Johan Randvere on Eesti lavade üks nõutumaid muusikuid. Ta on edukalt osalenud rahvusvahelistel ja vabariiklikel konkurssidel ning andnud kontserte Eestis, Itaalias, Valgevenes, Soomes ja Hollandis. Ta on Eesti Kontserdi ja Eesti Rahvusring- häälingu populaarse telekursi “Klas- sikatähed” finalist. Praegu jätkab Johan õpinguid Milano G. Verdi nimelises Kon- servatooriumis.

Seekordse kava läbivaks jooneks on Wol- fgang Amadeus Mozart, kogu oma muusi- ka ja mõjuga maailmale. Lisaks Mozarti- le tulevad ettekandele Jaan Räätsa, Salva- tore Sciarrino, Modest Mussorgski teosed ja Percy Grangeri töötlus Richard Straussi ooperist „Roosikavaler“ pärinevast teostest „Armastuse duett“.

Erilist tähelepanu väärib kavas oleva Eesti ühe tunnustatuima noore helilooja ja diri- gendi Pärt Uusbergi teos „Pala-Fantaasia“, mis on kirjutatud ja pühendatud spetsiaal- selt pianistile ning mis antud kontserdil ka maailmas esmakordselt ettekandele tuleb.

Veebruaris on hea meel tuua kuulajateni veel ka teine suurepärase soolokontsert. 22. veebruaril kutsume kõiki pianist Kadri-Ann Sumera kontserdile Mustpeade majja.

Kadri-Ann Sumera on sarnaselt Johan Randverega üks väljapaistvamaid Ees- ti noori pianiste, kelle repertuaar hõlmab laia valikut barokist tänapäevani ning kes on silma paistnud kaasaegse muusika nõu- tud esitajana.

Selle kontserdi kavas on parasjagu nii hin- ge draamat kui ka kerget aukartust igavi- ku ees. Asja 95aastaseks saanud Ester Mägi teoses “Kolm merepilti”, mis ka kontserdi avalooks, on tunda mere suuruse ja ajatuse hingust, rahu ja ärevust ühekorraga. Mõne- võrra sarnane kõlapilt avaneb ka esitamise- le tulevates Olivier Messiaeni prelüüdid- es, viies kuulajaid ebamaisesse maailma täis kõiksuse ilu ja ääretut valu, maalides pee- geldust tuulde ning ängistust kellakumina- se. Kahe XX sajandi helilooja vahele mahub veel valik varaseima klahvpillivirtuoosi Do- menico Scarlatti sonaatidest, milles on pil- lavat mängulusti, vaimukaid mõttekäände ja nurgelisi karaktereid.

Piletid kontsertidele on müügil Piletilevis, Piletimaailmas ning enne kontserdi algust kohapeal.

Tee oma lähedasele sõbrapäevaks meeldejääv muusikaline kingitus ja osta piletid juba täna!

pianist Kadri-Ann Sumera

pianist Johan Randvere

Vaata lisa www.interpreet.ee

TOIMETAJA VEERG

Auguline majandusteadus

Teaduse eesmärk on olla erapooletu, kuid majandusteadus seda küll ei ole.

Majandusteadus on sotsiaalteadus ning mille eesmärk on inimeste käitumise ning hindade seletamine ja prognoosimine. Kõik see põhineb eeldusel, et inimesed käituvad ratsionaalselt ning neil on täielik ülevaade turukonkurentsi, parimatest hindadest ja turul toimuvast.

Majandusteadus seob end justkui mingi ideaalse maailmaga, milles keskne roll on tasakaalu mõistel. Sellel on aga vähe seost reaalse eluga, kus inimesed käituvad tegelikult puudulike arusaamade järgi ning tasakaal on kättesaamatu. Need, kes börsil aktsiaid ostnud või müünud, teavad, et aktsiahinnad kõiguvad kogu aeg. Mõne arvates tähendab see seda, et hinnad liiguvad tasakaalu poole. Kuid turuosalised teevad oma ostu- või müügiotsuseid just nendesamade kõikumiste järgi. Ja see tähendab, et oma positsioone börsil korrigeeritakse pidevalt muutuvate hindade järgi, nii ei jõutagi tasakaaluni.

Tasakaal võiks päris elus olla midagi sellist, mida kirjeldas Kurt Wimmer enda filmis "Equilibrium" (2002), kus inimesed pidid iga paari tunni tagant võtma ravimit, et nad ei langetaks emotsioonide põhjustatud ebaratsionaalseid otsuseid. Filmis kirjeldati ühiskonda, mis üritas iga hinna eest hoiduda sõjast.

Hinnad on alati valed

Juba mõnisada aastat on majanduses keskseks teooriaks olnud nn täiusliku konkurentsi teooria, mis peaks endaga kaasa tooma tasakaalu.

Aktsiaturg on parim näide kohast, kus täiusliku konkurentsi teooria peaks kehtima – keskne turg, ühetaoline toode (aktsia), väikesed tehingu- ja transpordikulud, kiire suhtlus, piisavalt palju teisi investoreid, et üksikisikud ei suudaks aktsiahindu mõjutada, kindlad insaidertehingute reeglid ning iga investori võrdne juurdepääs informatsioonile. Mida veel tahta, täiusliku konkurentsi tingimused on ju loodud. Vaatamata kõigele sellele on aktsiaturud ikkagi tasakaalust kaugel. Kuid ka tänapäeval aktsepteeritakse ideed, et aktsiaturul on alati õigus ja aktsiahinnad peegeldavad õigesti tulevikutsenaariumeid.

Õigem oleks vaadata aktsiaturge ja hindu nii, et need on pidevalt valed ega peegelda tegelikke sündmusi, sest turuosalised ise ei ole ratsionaalsed ning tasakaalu kui sellist ei olegi olemas. Nii ei saa ka majandusteadust pidada erapooletuks, sest seal pole arvestatud enamuse ehk ebaratsionaalsuse vaatevinkliga.

RAINER SAAD
börsitoimetaja

» Majandusteadust ei saa pidada erapooletuks, sest seal pole arvestatud enamuse ehk ebaratsionaalsuse vaatevinkliga.

EDUKAS EESTI

Automaks sihtotstarbeliseks

Võtame kasutusele sihtotstarbelise automaksu, mille eesmärk on taaselustada Eesti elektriautode turg.

Maksu kogutaks koos sõiduki esmase registreerimisega autoregistrikeskuses põhimõttel $1 \text{ g CO}_2 = 1 \text{ kW} = 1 \text{ €}$. Kilovattipõhist tasu rakendatakse siis, kui autol puuduvad CO₂ andmed. Kogutud automaks aga jaotatakse uute elektriliste sõidukite ostjate vahel tulumaksuvabastuse abil.

Eesti elektromobiilsuse (ELMO) programmi võib pida edukaks ja vääraks väidet, et elektrisõidukeid ostvad inimesed soetaksid elektrisõidukeid ka toetuseta. Selle mustvalge tõestus on Nissan Leafi 2014/2015 müüginumbri (AMTEL 2015) – müük vähenes pärast toetuse kadumist 95%, 202 sõidukilt 11-le. Sarnane on seis ka teiste tootjate elektrisõidukite müüginumbrites.

Maksustatakse sõidukeid, millel on olemas 100% elektriline alternatiiv. Selleks võiksid olla kõik sõidua autod ning tarbesõidukite M1 ja N1 klass.

Eeldades, et riigilõivu alla läheks ligikaudu 22 000 sõidukit aastas ning keskmine summa oleks 130 eurot, koguneks aastas 2,86 miljonit eurot toetusraha. Lõivu summa peaks olema piisavalt väike, et vältida autode registreerimise hakkamist teistes riikides.

Riik kehtestab igaks aastaks kindla arvu sõidukeid, mille vahel kogunenud summa ära jaotatakse. Kui võtta selleks numbriks 500 (2% müüdavatest sõidukitest), siis oleks maksuvabastuse kaudu vabanev summa üle 5700 euro.

Aga kui inimesed ostavad määratud kogusest vähem elektriautosid? Kuna kogutud raha akumuleerub, siis järgmisel aastal oleks antud olukorras toetusraha sõiduki kohta välja maksmata jäänud osa

PRIIT KALDVEE
projektijuht

» Kogutud automaks jaotatakse uute elektrisõidukite ostjate vahel tulumaksuvabastuse abil.

ARTIKKEL ILMUB TALLINNA KAUBAMAJA, DANSKE BANKI, ACE LOGISTICS, EESTI GAASI, SILBERAUTO, EESTI ETTEVÕTLUSKÕRGKOOI MAINOR JA ÄRIPÄEVA ARVAMUSKONKURSI EDUKAS EESTI RAAMES.

KOMMENTAAR

Margus Linnamäe jõulised käigud

Eesti Meedia äride konsolideerimine, teisisõnu Postimehe ja Kanal 2 kui ettevõtete likvideerimine ei üllatanud mind. Ehkki oletasin, et enne Postimehe 160. aasta juubelit Margus Linnamäe seda sammu ei astu.

Linnamäe on kogu aeg eelistanud tugevat keskviimu horisontaalsele juhtimismudelitele. Sel on kindlasti oma plusid. Siiski on kaheldav, kas vertikaalne mudel toimib kõige paremini kontsernis, mille keskmes on loomingulist vabadust eeldav loominguline tegevus. Tehnoloogiaettevõttes või tööstusettevõttes oleks maksimaalne konsolideerimine kindlasti valutum ja ka vajalikum.

Mõistan muutusi nii, et Postimehe peatoimetaja Lauri Hussarist saab nüüd sisuliselt Hanno Tombergi asetäitja Eesti Meedia uudistehühina, Tombergist Sven Nuutmanni asetäitja Eesti Meedia väljaannete

MART KADASTIK
Postimehe ja Eesti Meedia endine juht

» Kõik teevad koostööd, aga kes lõpuks teeb tööd?

sisu alal, Nuutmann omakorda on Margus Linnamäe maine asemik. Raske on siin näha juhtimistasandite vähendamist, nagu konsolideerijad on rääkinud.

Suurim risk

Kõik teevad koostööd, aga kes lõpuks teeb tööd? Suurim risk ongi see, et kui liialdada keskviimu koordineeriva käega, siis kahaneb tegelikke väärtusi loovate inimeste motivatsioon ja pühendumus.

Lõpuks sõltub kõik siiski konkreetsetest inimestest, mitte väljamõeldud skeemidest.

võrra suurem. Seega peaks kõigi eelduste kohaselt turg ise leidma tasakaalupunkti.

Toetuse jagamise aluseks saaks võtta ELMO programmi ning majandusministeeriumi koostatud rohelise investeermisstrateemia. Suurim muudatus puudutaks toetuse kättesaamise viisi. Reeglite rikkumise puhul oleks riigil õigus nõuda soodustuse täielikku või osalist tagasimaksmist.

Maksusoodustus

Eestis kehtib lihtne 20% tulumaks, mille rakendumist leevendatakse tulumaksuvabastustega. Seega lihtsustatult ja arvestamata teisi tulumaksusoodustusi: 10 000eurose tulumaksutagastuse saamiseks elektriauto eest tuleb teenida 50 000 eurot tulu ning sellest tasuda vastavalt tulumaksu järelegi summas 10 000. Selleks, et toetusest saaksid kasu ka väiksema sissetulekuga inimesed, saaks soodustust arvestada näiteks kuni viie aasta peale. Seega oleks võimalik toetussumma tagasi teenida ka alla 10 000eurose aastase sissetulekuga inimesel.

Soodustus laieneks ka Eestis tegutsevatele ettevõtetele. Firmade puhul rakendatakse soodustust dividendidelt makstavale tulumaksule ning seda ainult 1 aasta kohta. Seega peaks firma elektriauto nõuetekohase soetamise järel jaotama ühe aasta jooksul 50 000 eurot kasumit, et saada tagasi sellelt makstud tulumaks summas 10 000 eurot.

Tulumaksusoodustuse kasutamine on hea viis, vältimaks toetuse maksmist inimestele, kes väldivad riigimaksude maksmist või kasutavad niinimetatud maksude optimeerimise meetodeid. Samas riik raha ei kaota, kuna väljamakstav soodustus kompenseeritakse otse automaksuga

laekunud tulust. Pealegi pais-taks raha jaotamine automaksu maksvate inimestele õiglane.

Eraisik saaks taotleda soodustust ainult ühele elektriautole ning uue taotluse saaks teha ainult juhul, kui eelmise elektriauto programm on lõppenud. Firmadel võiks programmis osalevate elektriautode soetamise maht olla alates teisest sõidukist piiratud eelmise aasta käibega. Näiteks 35 000–40 000eurose auto ostmisel saaks toetust esimese auto ilma käibepiiranguta, kuid teise auto puhul peaks eelmise aasta käive olema suurem kui 200 000 eurot.

Mis saab avalikust sektorist ja teistest organisatsioonidest, kes tulumaksu ei maksa? Siis tuleb toetus riigil otse välja maksta nagu varem ELMO programmiga.

Kes oleksid võitjad? Elektriautode ostjad, kes saaksid tagasi makstud tulumaksu. Automüüjad, kes müüvad elektriautosid (ning elektriautode tootjad). Riik, kes saab automaksu kaudu täiendavat käibemaksu. Ühiskond tervikuna, sest väheneb keskkonna- ning mürasaaste. Taastuenergiatootjad, kes tagavad elektriautodele vajaliku elektrienergia. Kaotajad oleksid tarbijad ja ettevõtted, kes jätkavad automaksuga maksustavate sõidukite ostmist. Automüüjad, kes ei müü elektriautosid. Fossiilse kütuse importijad ja müüjad.

Kui võtta aluseks, et meie tulevik on fossiilkütusevaba, siis ühel hetkel lõpevad CO₂ sissemaksed ja kogutud raha makstakse lõplikult välja. Kui müüjale tulevad elektrilised veoautod, bussid ja traktorid, saaks CO₂-maksu sisse arvestada ka need sõiduvahendid. Kogu protsessi kiirust saaks riik reguleerida $1 \text{ g} = 1 \text{ kW} = X \text{ €}$ suhte muutmiseks.

pilt Ekspress Grupi juhtide nina eest!), siis ei osanud ma küll ette näha, et millalgi neelab kontsern oma selgroo alla ning et Eesti Meediast hakatakse juhtima uudiseid.

Minu kontsernifilosoofia lähtus sellest, et tarbijale on Eesti Meedia kui bränd teisejärguline. Sellest ei sõltu, mida inimesed loevad, vaatavad või kuulavad. See, et meil õnnestus Eesti Meediast arendada Baltikumi suurim meediaettevõtte, sõltus ennekõike vahetute loojate entusiasmist ja lojaalsusest brändile, mis oli nende "oma" ja mida nad armastasid. Otse öeldes: Postimehe ajakirjaniku jaoks oli Postimees tähtsam kui Eesti Meedia, sama ka Kanal 2 tegijate puhul. Ühised huvid kasvasid välja alt üles, mitte ülalt alla.

Aga asju võib ka teisiti näha ja teisiti teha. Jõulised ja uudsed käigud Linnamäe poolt, seda tuleb igal juhul mõnda.

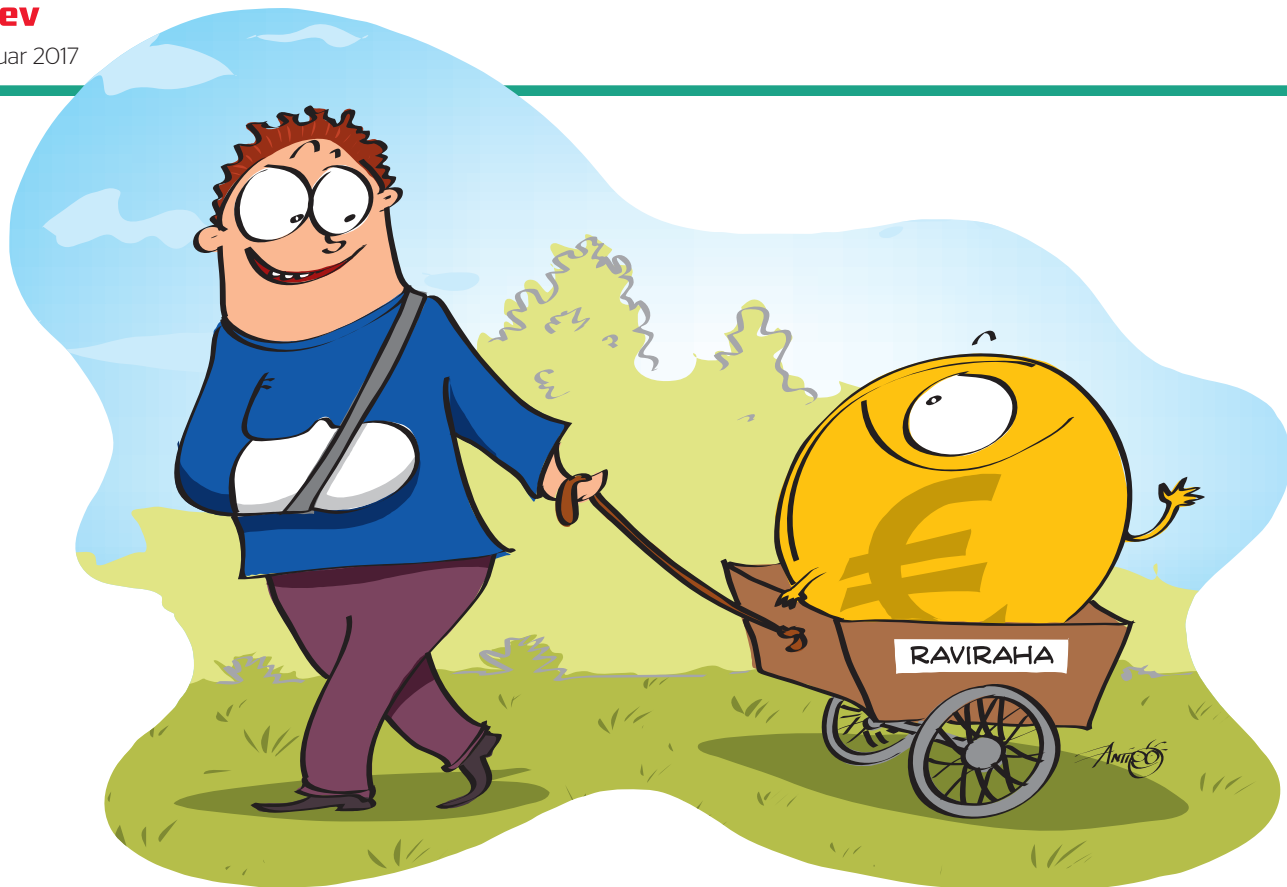
Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195, (372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised –
ostukeskkond privileegiaripaev.ee ja
soodsaim võimalus soetada
Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetust võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetust kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse. pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

JUHTKIRI

Jevgeni Ossinovski, andke haigele raha kaasa

Raviraha liikumine koos patsiendiga annaks haigele valikuvõimaluse ja suurendaks haiglate konkurentsi.

Selle asemel et leiutada valgusfoore ja spidomeetreid ning sundida kauplusi viinale seina taha peitma, võiks tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski tervishoiusüsteemis algatada erastamise, mis looks patsiendile kauaoodatud valikuvabaduse. Kes tahab, jääb solidaarse süsteemiga, ent kes soovib, valib oma tervislikule seisundile sobivaima eraravikindlustuse.

Alustame lihtsamast

Seda on muidugi öelda kõvasti kergem kui teha. Ent alustagem siis pealegi lihtsamast: raviraha koos patsiendiga liikuma päästmisest. Inimene, kes raviteenust vajab, saab ise valida, kus end ravida lasta. Ta ei pea ootama pikas järjekorras, mis on Eesti tervishoiusüsteemi ravimatu häda, vaid leiab ise haigla, kus temaga tegeletakse kohe. Haigekassa hüvitab talle hiljem ravikulud, võimalike kuritarvituste ärahoidmiseks võib kehtestada teatud omaosaluse. Haige saab abi kohe, haigekassa kulu ei suurene. Kes tahab end ravida mujal Euroopas, see haigekassa rahaga välja ei tule, ja ka Eestis tuleb ilmselt erakliiniku mugavuse eest peale maksta.

Selle mõtte on Äripäeva veergudel 2014. aastal ära põhjendanud teenusma-

janduse koja liige Raul Niin. Toimetusele teadaolevalt see igati mõistlik ja liberaalne idee Ossinovskile ei meeldi. Pigem eelistab ta selles vallas peenhäälestamist, mis kipub tähendama jooksu ühe tulekahju kustutamisel teisele. Vahel aga tulekahju kustutamisest ei piisa ja ette tuleb laupkokkupõrkeid: eelmisel nädalal lükkasid meedikud riikliku lepitaja välja pakutud kokkuleppepunktid viimseni tagasi. Ossinovskil jäi üle vaid sotsiaalse meedias kurta, et tema on teinud kõik endast oleneva: pakkunud palgatõusu, andnud süsteemile raha juurde ja kinnitanud "pikaajalise lahenduse leidmise prioriteetsust".

Vastuseis kollektiivleppes asjus on perioodilise järjekindlusega kerkiv probleem, mis tõstab tavaliselt avaliku tähelepanu keskmesse ka arstide palgad. Seegi kord on Ossinovski jõudnud juba arstidele ette heita, et need seisavad ainult oma palga ja töötingimuste parandamise eest. Varasematel kordadel on arstid ka streikimise teed läinud – siis leitakse mingi ajutine lahendus, kuni sama tants uuesti lahti läheb.

Soomlased teevad

Samal ajal katsetavad näiteks soomlased üsna sarnase ideega nagu nimetatud tee-

nusmajanduse koja oma. Patsient saab aastaks vabalt valida tervishoiuteenuse osutaja ja raviraha liigub koos temaga. Esialgu tuleb tal ühe tervisekeskuse või haigla juurde jääda aastaks. Kuigi soomlaste tervishoiusüsteem on ülesehituselt mõnevõrra teistsugune kui meie oma, on printsiip suures joones just seesama lihtne raha liikumine koos patsiendiga.

Raha liikumine koos patsiendiga on hea sellepärast, et suurendab peale patsiendi olukorra paranemise ka haiglate konkurentsi. Praegu, haigekassa taktikepi all tantsiva süsteemi puhul ei ole patsiendil valikuvõimalust. Ta on nagu sunnismaine, kes peab oma hädaga minema sinna, kuhu teda saadetakse, ja ootama nii kaua, kui kästakse. Kiirem ravile pääsemine säästaks pikaajalises perspektiivis ka haigekassa raha: nii mõnelgi tõvel on kalduvus pikas järjekorras ootamisega hullemaks minna.

Sotsiaalministeerium on lubanud varakavadel välja tulla pikaajalise arengu ettepanekutega. Äripäeval oleks hea meel, kui raviraha liikumine koos patsiendiga oleks seal sees – aga pikaajalises perspektiivis: erastage. Valikuvõimalus ja konkurents ravivad enamikku hädasid.

REPLIIK

Ime, et venelaste kannatus pole katkenud

Tundub, et kohati tegelevad tublid rahvuslased riigi õnnestamisega.

Kohati võtab võimust mõtelaad – lähme anname naaberküla poistele peksa! Sellepärast, et nad on nii lollid.

Kindlasti tahavad meile kallale tulla, näe, vanasti tulidki, selle eest on veel tasumata. Kodakondsusrežiimi pehmen-damine aitaks lahti saada see-sugusest külaideoloogiast.

Riik on kõige tähtsam

Meie prioriteet olgu riik. Kui poleks riiki, ei saaks olla ei kee-

OLEV REMSU
kirjanik

» Loomulikult peavad nii uued kui ka vanad kodanikud olema lojaalsed meie riigile.

le ega kultuuri hoidmist, lan-geksime meie õnnetute Volga-äärsete suguvendade taseme-le. Tundub, et meie tublid rahvuslased tegelevad meie riigi õnnestamisega.

Ma natuke imestan, et meie venelaste kannatus pole uuesti katkenud, et pole puhkenud uut pronksiood. Ja loomulikult peavad nii uued kui ka vanad kodanikud olema esmalt lojaalsed meie riigile.

Rääkige kas või vigadega

Keel? Kui meil nii väiklaselt tä-nitatakse kellegi keeleapsu ("ei

kommentaari") üle, siis vae-valt, et see edendab eesti keele pruukimist. Tegelikult peab olukord olema vastupidine – rääkige aktsendiga, rääkige vigadega, peasi on ju see, et rää-gite!

Paratamatust tuleb tunnis-tada, iibega ja rahva vanane-misega on asjad nii, nagu need on, järelikult on õige härjal sarvist kinni haarata. Mida va-rem, seda parem.

Ja mina tõstaksin mahla-toosti selle terviseks, kui Ees-tist saaks viina- ja tubakaprii riik.

ÄRIPÄEV EETRIS

Milleks osta krüptoraha?

Krüptoraha ekspert ja krüptoraha liidu juhatu-se liige Asse Sauga räägib seekordses saates, miks peaks kaaluma krüptoraha ostmist. Sauga annab ka nõu, kuidas valida mitmesugus-te krüptorahade seast selline, mis tooks tulu ja oleks ka turvaline.

► Raadisaadet "Äripäev eetris" saab kuu-lata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

663,5

miljonit eurot makse kogus maksu-ja tolliamet jaanuaris. Seda oli 5,8% rohkem kui eelmisel aastal. Sot-siaalmaksu laekus jaanuaris 7,5% enam kui möödunud aastal.

MÜÜGI EDULOOD:

KUIDAS KIRJUTADA MÜÜGIKIRJA?

28. veebruaril Tallinnas

PRAKTIKUTE KOGEMUSED:

Kuidas kirjutada head müügikirja? Kuidas kirjutada head pakkumist? Millist müügikirja tahab klient saada?

EKSPERTIDE SOOVITUSED:

Müügikirja keel
Müügikirja statistika
Müügikirja analüüs

LISAKS:

10 ideed, kuidas oma müügikirja paremaks teha
Müügikirja näidised
Ideede turg

Soodushind 99 eurot +km

Info Äripäeva müügiveebis:

Bestsales.ee

TULEMUSED

Ehitussektori piinad jätkuvad

▲ Merko ehitajad paigaldavad Maakri maja kõrghoone metallkarkassi betooni valamiseks. FOTO: RAUL MEE

Eile avaldatud majandustulemuste põhjal mõjutab keeruline olukord ehitusturul endiselt nii Merkot kui ka Nordeconi, kuid investorid näevad võimalusi mõlemas ettevõttes.

INDREK MÄE
indrek.mae@aripaev.ee**Äripäev**

“Nordeconi kasum oli Harju keskmine. Viimaselt kvartalilt lootsin küll enam, ent aastatulemus oli väga hea,” arvas Nordeconi aktsionär ja riigikogu majanduskomisjoni aseesimees Toomas Kivimägi. “Nüüd kukub tõenäoliselt ka ettevõtte P/E suhtarv 130-lt kuskile 13 peale ja viimane on igati korralik number,” rõõmustas ta.

Merko aktsiat peab Kivimägi aga tulemuste valguses ülehinnatuks. “Neljanda kvartali 1,4 miljoni euro suurune kasum oli alla ootuste, sest nende lattu on kallima aktsia tõttu kõrgemal.” Kivimägi toob välja, et Merko P/E suhe on 18, mis on suurem kui Nordeconil.

Kawe Kapitali portfelli haldur ja juhatuse liige Ago Lauri suhtub aga mõlema ettevõtte tulemustesse pigem optimistlikult. “Merko suutis Euroopa Liidu raha eelarveperioodide vahelisel ajal hoida käibe stabiilselt ja Nordecon isegi kasvada, mis on kahtlemata positiivne.”

Nimelt teatas Merko, et ehitusfirma möödunud aasta käive oli 252 miljonit eurot, mis tähendab aasta varasemaga võrreldes 0,4 protsendilist kasvu. Nordecon suurendas oma käivet veerandi võrra ehk 145,5 miljonilt eurolt 2015. aastal 183,3 miljonile lõppenud aastal.

Kasumlikkust allpool ootusi

LHV vanemanalüütik Joonas Joost tõi välja, et kuigi Nordecon ja Merko ületasid käibe poolest panga ootusi, siis puhaskasum jäi mõlemal eelmises kvartalis prognoositust oluliselt väiksemaks. “Selle peamine põhjus oli Eesti ehitusteenuse väga väike brutokasumlikkus,” selgitas Joost. Merko 1,4 miljoni euro suuruse kasumi asemel prognoosis selleks möödunud kvartalis 3,8 miljonit eurot ning Nordeconi 0,6 miljoni euro suuruse kasumi asemel 1,1 miljonit eurot.

Kesist kasumlikkust selgitasid ettevõtted jätkuvalt suure konkurentsiga, mis mõjutab negatiivselt nii ehitusmahtu kui ka projektide kasumlikkust ja sunnib tavapärast suuremat riski võtma. “Kui teatud projektide puhul mõni risk realiseerub, siis see mõjutabki kogu ettevõtte kasumlikkust negatiivselt,” ütles Joost.

Merko Ehituse tegevjuhi Andres Trinki sõnul oli aasta keeruline, sest vaatamata aktiivsele elamuehitusele Baltimaade pea-

linnades ehitusturg tervikuna ei kasvanud. “Mitmendat aastat on madalseisus ka riiklikud investeeringud infrastruktuuriobjektidesse,” märkis ta. “Sellises turusituatsioonis pakutakse kulude katmise nimel hangetel väga madalat hinda ja ehitusturul tervikuna insenerirajatiste ehitusvõimekus ei arene,” viitas Trink sarnaselt Joostiga väga tugevale konkurentsile.

Nordecon toob aga börsiteates välja, et nende kasumlikkust mõjutas ka see, et turul polnud talviseid oma jõududega tehtavaid töid ning segmendi äri loogikast tulenes püsikulude suur osa. “Lisaks avaldasid mõju novembris-detsembris valitsenud talvised ilmaolud, mille tõttu lükkus 2017. aastasse ka arvestatav maht aruandeaastal lõpema pidanud projekte,” seisab börsiteates.

Neljanda kvartali tulemust mõjutas Nordeconi puhul negatiivselt veel ka ühekordne nõuete allahindlus summas 409 000 eurot.

Suur dividend Merkolt

Kui Kivimägi peab Merkot võrreldes Nordeconiga ülehinnatuks, siis Tallinna börsi aktiivne investor Rene Ilves leiab põhjust ka esimese üle rõõmustamiseks. “Merko teatas korraliku dividendi maksmisest ja selle üle on mul kõige rohkem hea meel,” viitas Ilves ehitusfirma juhatuse otsusele maksta aktsionäridele kasumist välja 0,41 senti aktsia kohta.

Merko kasutab dividendi väljamaksmiseks ka eelmiste perioodide jaotamata kasumit, sest aktsionäride kontole laekub kogusummana 7,3 miljonit eurot, mis on 0,8 miljoni euro võrra rohkem, kui oli ettevõtte eelmise aasta puhaskasum.

“Maksame dividendi üle meie kehtiva dividendipoliitika määra, arvestades eelmise aasta omakapitali tootluse taset, kontserni investimisvõimekust ning ehitusturu kasvuperspektiive,” sõnas Trink. “Me ei ole kaotanud lootust, et insenerihituse hangete maht tulevikus kasvab, kuid ehi-

» Nii Merko kui ka Nordeconi aktsia hind eeldab kindlasti korralikku kasumi kasvu ja siit tasemelt suurt aktsia hinna kasvu ennustada on raske.

Kawe Kapitali portfelli haldur ning juhatuse liige Ago Lauri

14.03.2017

Mihkel Reinsalu

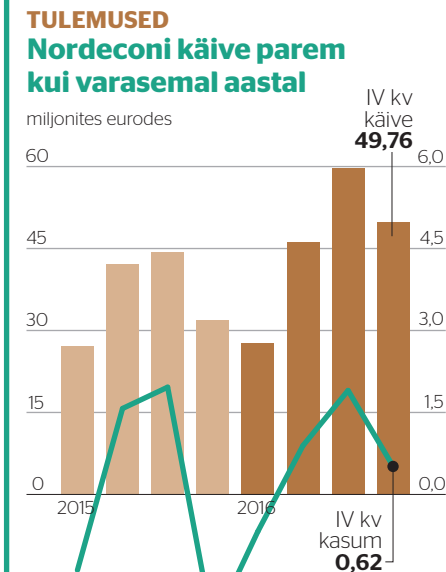
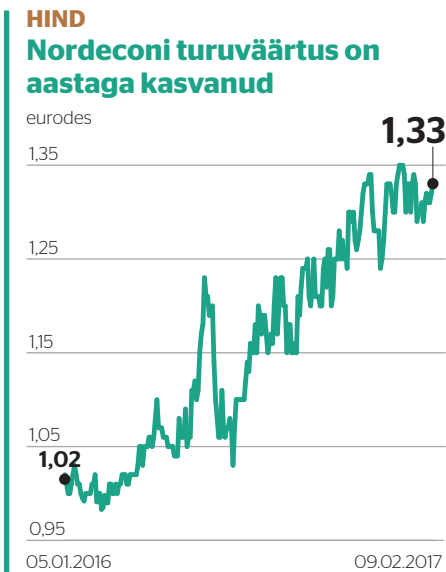
319 € (km-ga 382,80 €)
kehtib kuni 17.02.17

Tavahind: 399 € (km-ga 478,80 €)

Telefonikõnede analüüsi praktikum

Kuidas läbi kõnede analüüsi parandada telefonimüügi tulemuslikkust ning arendada müügiinimesi?

ALLIKAS: BLOOMBERG

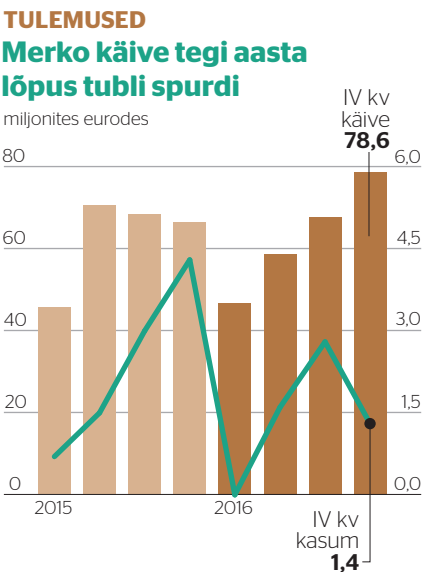
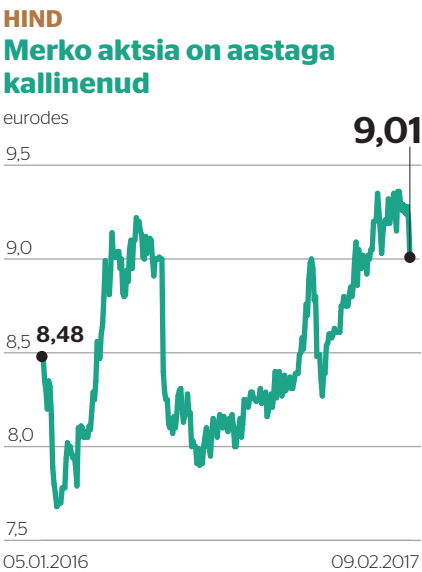
tuseni jõuavad need objektid ilmselt alles 2017. aasta teises pooles või hiljem,” lisas ta.

Tuleviku pärast ei muretse

Joosti kinnitusel sihivad LHV analüütikud järgnevas kvartalites viimastest tulemustest suuremat kasumlikkust. “Sel aastal jõuab eelduslikult mõni suurem infrastruktuuriprojekt turule ning paljusi sõltub ettevõtte väljavaade sellest, kas õnnestub need endale võita või mitte,” arvas ta.

Ka Lauri vaatab tulevikku positiivselt. “Arvata võib, et uus Euroopa Liidu eelarveperiood võimaldab mõlemal kasvutada nii käivet kui ka kasumit, mille suurst on küll tiheda konkurentsi tõttu raske ennustada,” märkis ta. “Merkol on juba kogunenud ka korralik kogus uusi tellimusi,” lisas Lauri.

Ka Kivimägi leiab, et praeguste tulemuste pärast pikas perspektiivis põhjust muretseda pole. “Need argumendid, mis panid mind Nordeconi aktsiaid soetama, on veel ees,” rääkis ta. “Euroopa Liidu finants-

perioodi lõpul kuhjuvad investeringud viimastele aastatele, elamuehituses saabub buum ning kavandatakse investeringuid Tallinna–Tartu ja Tallinna–Pärnu maanteele,” tõi Kivimägi näiteid ehitussektorit elavdavatest asjaoludest. Samuti lisab lootust valitsuse plaan võtta 115 miljonit eurot laenu aastast ning see investeerida.

Aktsia ei pruugi tõusta

Kui Kivimägi ennustab Nordeconi aktsiale aastast 10–15protsendilist kasvu, siis analüütikud on skeptilisemad. “Nii Merko kui ka Nordeconi tõus eeldab kindlasti korralikku kasumi kasvu ja siit suurt aktsia hinna kasvu ennustada on raske,” oli Lauri skeptiline. Kasumlikkuse suurt paranemist ei oodata Joosti sõnul seetõttu, et portfelli-des olevad ehitusprojektid on pikaajalised.

Joosti arvates kauplevad aga mõlemad ettevõtted aktsionäridele tehtavate väljamaksete poolest suhteliselt sarnasel hinnanatasemel.

TULEMUSED
Coca-Cola tõi kasumiproгноosi allapoole

Coca-Cola kvartalitulemused vastasid ootustele, aga aktsia hind hakkas langema, sest ettevõtte vähendas prognoose, vahendas MarketWatch.

Karastusjooke tootva Coca-Cola puhaskasum ulatus neljandas kvartalis 550 miljonile dollarile (13 sendile aktsia kohta). Aasta tagasi oli kasum 1,24 miljardit dollarit (28 senti aktsia kohta). Kohandatud kasum oli ühekordseid tulusid arvestamata 37 senti aktsia kohta, mis oli FactSeti küsitletud analüütikute ootustega kooskõlas.

Käive kukkus 6 protsendi

6
protsendi võrra vähenes neljandas kvartalis Coca-Cola käive aastases võrdluses.

võrra, 9,4 miljardile dollarile. 2015. aasta viimases kvartalis oli käive 10 miljardit dollarit. Analüütikud ootasid 9,1 miljardi suurust käivet.

Coca-Cola prognoosis, et kohandatud kasum aktsia kohta (EPS) väheneb sel aastal 1–4 protsendi võrra eelmise aastaga võrreldes. 2016. aasta kasum oli 1,91 dollarit aktsia kohta. Analüütikud ootasid hoopis, et kasum tõuseb 1,95 dollarile.

Viimase 12 kuuga on Coca-Cola aktsia kukkunud 5 protsenti.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
kontaktteeruge pangaga										
Danske Bank										
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	0,90	1,00	1,80	1,80	1,80	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	1,20	1,50	2	100/200 (4)
BIGBANK	0,45	0,50	0,60	0,80	0,80	1,10	1,40	1,60	-	500
BIGBANK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil
kontaktteeruge pangaga		
Danske Bank	-	0,00
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
BIGBANK	-	-
BIGBANK	-	-
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
kontaktteeruge pangaga							
Danske Bank							
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaal panganduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojärgilt, Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee
BIGBANK Ruutli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee

Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee

Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
Creditstar	EE3300111038	1.12.2016	1.09.2017	8,00%	kvartaalne	1000	3 000 000
PlusCapital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1000	12 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1000	5 000 000
Uvic	EE3300110782	27.11.2015	27.11.2018	10,00%	kvartaalne	1000	1 500 000
PlusCapital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1000	1 000 000
PlusCapital	EE3300111079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	5 000 000
luteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 000 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1000	15 000 000

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID

LHV Varahaldus

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,59	1,59	1,59	2,69	0,35	5,63	3,41	4,53	458 025 486
Pensionifond M, EUR	1,25	1,25	1,25	1,92	0,27	3,59	3,11	4,11	68 742 472
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,80	-0,01	1,14	2,41	3,06	59 985 615
Pensionifond XL, EUR	1,39	1,39	1,39	3,09	0,42	6,95	3,61	5,25	114 157 901
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	1,31	-0,01	0,73	2,48	3,21	20 401 005
Täiendav Pensionifond, EUR	1,60	1,61	1,61	3,38	0,61	8,55	5,02	6,30	8 939 466
LHV Pensionifond 25, EUR	1,08	1,08	1,08	4,12	-0,02	4,08	2,93	3,72	12 350 268
LHV Pensionifond 50, EUR	1,29	1,29	1,29	5,84	-0,22	4,74	3,61	4,34	219 955 943
LHV Pensionifond Intress, EUR	0,93	0,93	0,93	1,60	0,00	1,44	1,52	2,51	4 179 612
LHV Pensionifond 100 Pluss, EUR	1,72	1,74	1,74	9,19	-0,16	8,88	5,10	6,22	4 661 398
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,80	0,80	2,11	-0,03	1,35	1,14	2,23	529 382
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,26	11,37	11,37		0,26	10,20	-4,25	8,73	12 562 578,90
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	9,60	9,50	9,60		1,31	22,18	3,05	3,22	3 603 777,92
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,13	6,07	6,13		1,31	22,18	3,05	3,22	-

Nordea Pensions Estonia

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	1,11	1,11	1,11	6,43	0,38	9,31	4,59	4,65	203 807 208,03
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,96	0,96	0,96	9,80	0,77	14,16	6,42	5,99	27 009 822,23
Nordea Pensionifond B, EUR	0,99	0,99	0,99	4,02	-0,02	5,35	2,87	3,28	22 735 058,95
Nordea Pensionifond C, EUR	0,88	0,88	0,88	2,18	-0,67	0,44	2,04	2,31	13 064 793,91
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,50	1,53	1,52	13,11	0,91	21,62	8,27	7,77	10 119 406,09
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,81	0,80	3,69	0,01	5,11	3,71	3,61	2 231 786,95

Trigon Asset Management

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Trigon Balti Fond C, EUR	18,94	19,61	19,22	7,02	0,75	18,77	10,38	8,14	1 664 551,24
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	29,23	30,27	29,68	12,04	6,27	28,60	5,92	10,55	72 269 104,25
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	25,74	26,66	26,13	25,89	5,12	109,78	14,63	3,62	26 971 840,44

Fondivalitsejate kontaktandmed

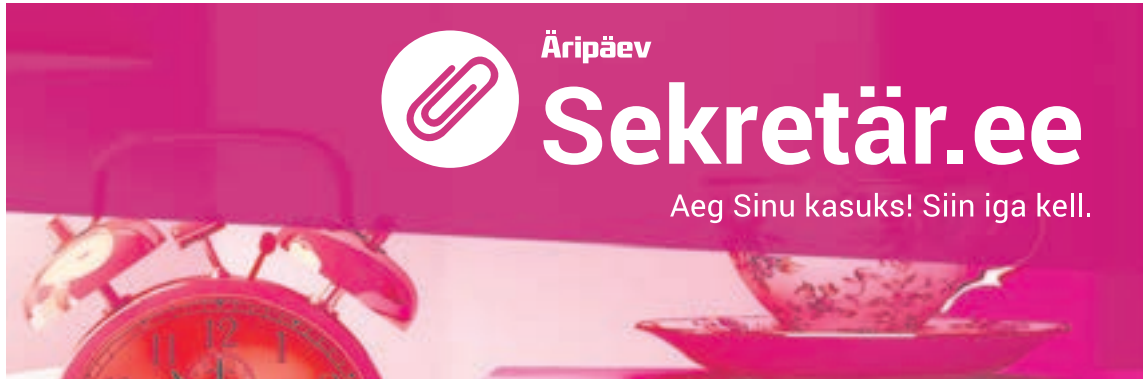
LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee

Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee

Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111, tel. +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Käisin Ryanairi juhilt aru pärimas

Pikaajaliselt vaadates on mul usk ettevõttesse olemas ning tulevikus võin uuesti Ryanairi investeerida.

Kolmapäeval käisin Brüsselis kuulamas Ryanairi tegevjuhi Michael O'Leary mõtteid lennundusturust ja selle tulevikust.

Olen ju ka ise Ryanairi aktsionär ja O'Leary juhtimisel on see mulle krati kombel edukalt raha tassunud. Seetõttu pakkusid ta väljaütlemised mulle suurt huvi. Ja pettuda ei tulnud! – mees seisab igati oma ettevõtte hea käekäigu eest, siunab poliitikuid, regulatsioone ning makse, millega riigid üritavad tema firmalt endale liisa koorida.

Kitsaskohti lennunduses on

Mis seal salata, vaatamata oma kiirele arengule on lennunduses regulatsioone ja makse, mis kipuvad olema ajast ja arust. Nii on näiteks lennujaamamaksudega, mis on Euroopas alates 2012. aastast kahekordistunud.

O'Leary sõnul oleks vaja just madalamaid makse ning efektiivsemaid regulatsioone Euroopas, kuna see toob kaasa reisijate arvu kasvu ja lennuliikluse suurenemise. Ta meenutas 35 aasta tagust aega, mil reisimine oli 95% eurooplaste jaoks võimatu, kuna see oli lihtsalt liiga kallis.

See tähendab, et Ryanair on algusaegadest peale võidelnud õige idee eest, milleks on taskukohane reisimine igähele. Ja iga aastaga on Ryanairi teenuse kvaliteet läinud aina paremaks. Seda tõestab ka klientide eelistus, sest hiljuti Ryanairiga sõites oli see lõpuni välja müüdud.

Kuhu edasi?

Üks huvitavamaid asju mulle kui aktsionärile oli kindlasti see, milline võiks olla lennufirmade tulevik. Euroopas hõlmab lennundussektor 5,5 miljonit töökohta ja see moodustab 3,5 protsenti Euroopa Liidu SKTst. Tegemist on suure haruga ning konkurentsi sektoris jagub.

Kuid ka siin on kitsaskohti. Väga palju sõltub Euroopa Komisjoni otsustest lihtsustada regulatsioone, langetada lennutasusid ning luua ettevõtluskliima, kus

» Eelmisel aastal lendas Ryanairiga üle 90 miljoni reisija.
investor Toomas

HIND
Ryanairi aktsia on aastaga tõusnud mõned protsendid

lennufirmad saavad võimalikult palju Euroopa majanduse ühist turgu ära kasutada. O'Leary sõnul on tulevikus oodata ka strateegilisi muutusi. "Mitut lennufirmat ootab tulevikus kas ühinemine või ümberkorraldamine, kuna nad on toimetulemiseks liiga väikesed," sõnas ta.

Hea on siinjuures aga tõdeda, et Ryanair on piisavalt suur ja tugev ettevõte, seega ei puudutaks ümberkorraldamine otsestelt teda.

Vaadates praeguselt lähtepakult, siis võiks Ryanairi aktsia hind ka edaspidi tõusta, kuna ettevõtte odavlendude strateegia töötab. Näiteks eelmisel aastal lendas Ryanairiga üle 90 miljoni reisija. Nii palju ei vedanud ükski teine lennufirma.

Brexit'i mõju kohta ei osanud O'Leary eriti midagi öelda. "Me ei tea, mida tulevik toob, kuid praegu teeme koostööd Briti valitsusega ja vaatame, mis juhtuma hakkab," ütles ta.

Hiljuti võtsin Ryanairi aktsiatest kasu- mit ja mulle on liri odavlennufirma igati meeltnööda olnud.

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL
Kuidas läheb Toomase investeringutel?

päevane muutus

-0,03%

väärtus 282 770,24 eurot
53% aktsiad / 40% raha / 7% võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Statoil	1,76
Tallink	0,84
Ryanair	0,64
Olympic EG	0,56
Microsoft	0,21
Berkshire Hathaway B-aktsia	0,12
Apranga	0
Apple	-0,22
Lerøy Seafood	-0,63
Baltic Horizon Fund	-2,29

Viimased tehingud

Müüs: 9. jaanuaril 250 iShares Stoxx Europe 600 aktsiat hinnaga 36,36 eurot aktsia. Tehingusumma oli 9090 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

Müüs: 9. jaanuaril 442 Ryanairi aktsiat hinnaga 14,68 eurot aktsia. Tehingusumma oli 6488,56 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

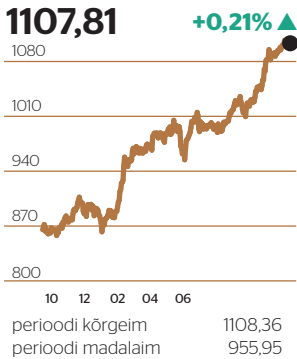
SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

AUTOTÖÖSTUS

Tesla hakkab tootma Model 3 testversiooni

Tesla toodab sellel kuul esimesed Model 3 testversioonid, teatas Reuters kolmapäeva õhtul. Anonüümses jääda soovunud alimate teatel plaanib elektriauto- de tootja uusi sedaane ehitama hakata Californias asuvas Fremonti tehases. Tööga alustatakse 20. veebruaril – kaks päeva enne neljanda kvartali majandustule- muste teatamist.

Tesla on juba teatanud, et neljandas kvartalis toimetati koha- le oodatust vähem autosid. See ei ole aktsiale halvasti mõjunud, sest Tesla on 2017. aastal kalline- nud lausa 22,6 protsenti. Ettevõtte tegevjuht Elon Musk on öelnud, et Model 3 on elektriauto, mis läheb massidesse. Selle hind peaks olema umbes 35 000 dol- larit. Uus elektriauto avalikustati eelmise aasta aprillis ning kokku on uue auto endale broneerinud 370 000 inimest. Musk on luba- nud, et 2018. aasta lõpuks toode- takse 500 000 autot aastas.

PANE TÄHELE

Euroopa aktsiad kerkisid. Stoxx 600 kallines börsifirmade heade tulemuste tõttu 0,3 protsenti.

Rootsi SEB-i vahetub juht.

Annika Falkengreni lahkumise jä- rel saab uueks juhiks 42aastane Johan Torgeby, keda tuntakse ka kirgliku trummarina.

Bauschmidt maksab Endo- verile trahvi. Trahvi suurus on 550 000 eurot.

BÖRSIKAUBAD

Kütused	09.02	Värvilised metallid	08.02
USD		USD/t	
Nafta IPE, bbl	55,61	Alumiinium LME	1840,5
Nafta NYMEX, bbl	52,95	Vask LME	5879
Mootoribensiin, t	558,00	Plii LME	2375
Diislikütus, t	501,75	Nikkel LME	10490
Kerge kütteõli, t	495,00	Tina LME	18760
Masuut (1% väävel), t	323,75	Tsink LME	2823,5
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,126		
Põllumajandus	09.02	Väärismetallid	09.02
nael = 453,59 g		USD/unts, unts = 31,105 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	143,90	Kuld COMEX	1240,68
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	541,30	Plaatina NYMEX	1021,20
Kakao NYBOT, USD/t	1986,00	Palladium NYMEX	776,52
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	146,60	Hõbe COMEX	17,78
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	418,5		

VALUUTA

Austraalia dollar	AUD	1,396	Singapuri dollar	SGD	1,511
Bulgaaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,853
Hiina jüaan	CNY	7,330	Šveitsi frank	CHF	1,064
Hongkongi dollar	HKD	8,275	Taani kroon	DKK	7,434
India ruupia	INR	71,610	Tai baat	THB	37,359
Jaapani jeen	JPY	119,390	Tšehhi kroon	CZK	27,021
Kanada dollar	CAD	1,402	Türgi liir	TRY	3,971
Korea won	KRW	1220,640	Ungari forint	HUF	309,320
Norra kroon	NOK	8,884	USA dollar	USD	1,067
Poola zlott	PLN	4,312			
Rumeenia leu	RON	4,489			

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

BÖRS

Tallinn	09.02
aktsia	aktsia
aktsia	hind, EUR
aktsia	muutus eelm. %
aktsia	käive, EUR
aktsia	P/E
aktsia	ROE
aktsia	P/B
aktsia	divid. tootlus
Arco Vara	1,320
Baltika	0,275
Ekspress Grupp	1,290
Harju Elekter	3,390
LHV Group	9,680
Merko Ehitus	9,100
Nordecon	1,300
Olympic EG	1,810
PRFoods	0,387
Pro Kapital Grupp	2,050
Silvano FG	2,770
Skano Group	0,470
Tallink Grupp	0,962
Tallinna Vesi	13,800
Tln Kaubamaja	8,840
Trigon PD	0,630
Baltic Horizon Fund	1,260

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emattevõtja osa põhjal

Riia

aktsia	09.02
aktsia	aktsia
aktsia	hind, EUR
aktsia	muutus eelm. %
aktsia	P/E
aktsia	P/B
aktsia	divid. tootlus
Grindex	4,50
Latvijas Gaze	7,89
Olainfarm	8,90

Baltika ▲
+1,85%

Skano Group ▼
-5,62%

LOE VEEBIST
Värsked börsiuudised: www.aripaev.ee/bors
Turuülevaade: investor.aripaev.ee

EUR/SEK ▲
9,4523

EUR/RUB ▲
63,1825

SUUR HIRMUS HINNA-HUNT

-41%

-51%

-31%

-DECORA
TAVALISEST PAREM EHITUSPOOD

9. – 19. veebruar

NB! Allahindlus ei kehti tellitavatele ja soodushinnaga toodetele.
Kehtib sularahas või kaardiga maksmisel.

Kruiisikeskus.ee 10. aastane!

Kruiisikeskus.ee – Eesti esimene ja ainus kruiisiveeb.
Suurim valik kruiise, suurim valik kruiisilaevu ja Eesti
kõige kogenumad kruiisimüüjad!

TÄNAME kõiki, kes meiega juba 10 aastat on kruiisil käinud!

VÕIDA 1500€ KRUIISIRAHA!

KÕIKIDELE

100€

HINNAST ALLA!*

Kehtib Royal Caribbeani
2017 kruiisidele alates 7 ööst.
Vali kruiis
www.kruiisikeskus.ee

Broneeri meilt hiljemalt 30.04.2017 Vahemere, Kariibi, Bahama, Norra, Lõuna-Ameerika, Austraalia, Uus-Meremaa, Aasia või Alaska kruiis. Tellijate vahel loosime välja 1500€ kruiisiraha!

Lisainfo ja tellimine: kruiisikeskus@carlsonwagonlit.ee, tel 640 7710

CWT Estonia | Laeva 2 Tallinn

 Kruiisikeskus

*Pakkumine kehtib kruiisi tellimiseks kuni 28.02.2017. Hinnasoodustus kajuti kohta.

